

१९८

पुखां दयक तकागु सम्पति, भौगोलिक कला व संस्कृति
पिकार्क-भक्तपुर नगरपालिका

पुखां दयक तकागु सम्पति, भौगोलिक कला व संस्कृति

ख्वास त्या

मोहनी नवखाया भिंतुगा

नेपाल संवत् ११४३ कौलाश्व / २०८० कार्तिक १ / २०२३ Oct. / त्या: ९३, दाँ: ५

क्षूबना ख प्रपिधिया आविष्कारं मानव जातिता
गथे भिंकय फै धायगु पिषय
क्षणन्हुया अठतवाण्डिय कम्मेलग

ख्वप नगर प्रमुख प्रजापति जु व त्रिवि. उपकुलपति बास्कोटा

नपालायगु इवलय्

(२०८० असोज १६ गते)

बिमा रकमया खार्य बिमा बोर्ड्या निर्देशक बस्यौला नपालाङ्ग: दिल

(२०८० असोज २३ गते)

; DkfbSlo

@) *) \$lt\\$!, C^\\$!!(, jif%`

मोहनीया भिन्नुना

नेपःमि पिनिगु तःहांगु नखा मोहनीनखा सुरु जुल। असोज २७ गते छुँ छुँ नला स्वाडः न्ह्याकगु मोहनी नखा पाँचा वायगु (कोजाग्रत) पुन्ही खुनुं कवचाई। मोहनी नखा हानय्ता देश विदेशं थः थिति पुं वयोच्चंगु जुल। न्हपा-न्हपा निसें डायकः वयो च्वंगु थव छगु भीगु संस्कृति नं खः।

सरकारं यातायातया बालागु व्यवस्था याय मफः सेलिं अपलं मनूत बसपार्क थःगु हे क्वथाय् ल्याहाँ वयो च्वंगु, गां गामय् दांगुः भिंगु सामान मिझगु सुपथ मूल्यया पसःचाय्कागु खाँ बय बय याडः च्वंम्हा सरकारं दाल, जाकी, चिनी छुं हे मरुखाँ सर्वसाधारणं हालः, च्वंगु दः। मोहनीया इलय हे श्रम स्वीकृति कायो देश त्वः त वानय् मः पुं ल्यासे ल्याम्हो पिनिगु दुःखया बाखं भन ग्यापुसेच्वं।

देया आर्थिक अवस्था भन-भन कमजोर जुजुं वाडः च्वंगु दः। सरकारं पेन्सन नक्यता, सामाजिक सुरक्षा भत्ता इडः बियता, कर्मचारीपिन्ता तलब नक्यता तक नं धेबा त्याय् काय् मःगु अवस्था वय धुंकल जक अर्थशास्त्रीपिसं धायो च्वंगु दः। चालु आ.व. २०८०/ द१ या न्हपांगु नेला त्याखय् मुक्कं राजश्व मुक्यगु १२ प्रतिशत जक थ्यंगु अलय् पुँजीगत खर्च ३ प्रतिशत जक जुगु धायो च्वंगु दः।

साँ, में लहिडः च्वंपु सलाहीया किसानतय्सं दुरु मचुड ट्याइकरं खुसी प्वंकः च्वंगुः नेपः मिपिसं स्वयमाल च्वंगु दः। छुं ई न्ह्यों जक चितवनया किसान तय्सं तरकारी लायঁ ह्वलः सरकारया विरोध याता, धाडिडया किसानतय्सं तरकारी बाय हे त्याक्टर वायकः तरकारी धू याडः च्वंगु स्वयो नुगलय् कायঁ हायक भीसं स्वयमाल। नेपःया सरकारं कृषिता हदाय मतसें, ल्यासे ल्याम्होपिन्ता ज्या मालय्ता, ब्वनामिपिन्ता च्वयया शिक्षा व्वंक्यता विदेशय् वानय् मायकःच्वंगु दः। बां-बालापुं चिकित्सक डाक्टरत, इञ्जिनियरत, प्राध्यापकपुं फुक्क विदेशय् वांसेलि नेपः मिपिनिगु सुनं सेवा याइगु ?

नेपालय् आर्थिक संकट वयो च्वंगु दः। फुक्क धाय्थै लागा अखयस्व-थखयस्व मदयो च्वन। संघ व प्रदेशसरकारय् च्वडः च्वंपिसं जनताया समस्याखय् भ्या भाति हे च्यूता मतसिं न्ह्यपतय् चिकं तयो च्वना। बैंक व सहकारी दःगु धेबा नपां बालाक छ्यलय् फयो च्वंगु मरु। न्ह्याथाय् नं न्ह्यागु नं थासय् विदेशी तय्के लाहा फैगु, उकिनं छ्यापं नयता स्वः जुझपुं कमिशन खोर, भ्रष्ट पदाधिकारी पिसं याडः हे थौं देया अवस्था थजगु दुर्गति जूगु खः।

प्रजातन्त्र वय धुंकः नेपःमि पिसं दलपिनि पाखं तहांगु हे आशा यागु खः। अलय् न्ह्याथाय् नं भागवण्डा, भ्रष्टाचारयाडः अः शासक दल खाडःजनतात घः चायो च्वंगु दः। अथेनं प्रजातन्त्रय् दलया पलिसा दल हे जक खः। उकीं म्वः मरुगु, मज्यूगु ज्या याइपुं दलतय्ता जनतां सजाय बिय मफूतलय् दलत भिंगु लायঁ डाइथै मच्वं।

२०८० सालया मोहनी नखां नेपः या राजनैतिक दलत गुगुदलं सत्ताय वाडः जनताता दुःख बियो च्वंपिन्ता मः काथंया दण्ड बिय फय्मः। थुगुसिया मोहनी नखाया भिन्नुना।

पिकाक-खप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबज्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु धज्जू, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्या: ०१-६६१३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

सचिव हिंगूगूरु खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक) चीन यात्रा अन्तरराष्ट्रिय ल्यासे ल्यारहो बवनामिपिनिगु स्वास्थ्य निवास

- नारायणमान बिजुक्तें (का. रोहित)

मूलुखा स्वयबलय भीथाय देगलय्या मूलुखा थे चं। प्राचीन चिनियाँ कलां जःगु तःतः हिंपु नेहा सिंगत लुखाया जवं खवं तयो तःगु अलय लुखा नं कलात्मक है दयक तःगु। विश्वविद्यालयया मूलु कार्यालयत धः सा चिनियाँ पहः याय्गु है दयक तःगु। जिमिता छगु पुलांगु पहःया रिसेप्सन हलय् पाहाँ पिन्ता लसकुस याइगु क्वथाय् यंकल। अलय् उपसचिव नेपाल, भारत, भियतनाम, मंगोलिया व कोरियाया पासापिन्ता लसकुस याय् खांगुलिं लय्ता प्वंक दिल। नेपः व चीनया मैत्रीया (उत्तरोत्तर वृद्धि) अपलं बांलाडः वानयमः, धायो विश्वविद्यालयया बःचा हाकलं म्हासिइका काढः दिल।

विश्व विद्यालय थनय हाँ जिगु मनय खाँ लाहु गथे धःसा विश्वविद्यालयया प्रोफेसर पु अपलं बैस (पाको) दः पु जुइ दक। अलय उपसचिव नपां म्हासिइका ब्यू बलय अजु चाया, वयक २७-२८ दाँ या जक जुयो च्वना। पाहाँ सत्कार याइगु ता हाचाच्चिकगु टेवलया प्पखेरं थ. थः पु भाय् हिलामि (द्विभाषी) नपां च्वडा। खाली च्या त्वङः च्वडा। उपसचिवं विश्व विद्यालयया म्हासिइका पिब्बवं यंकल।

थुगु पेकिडु विश्वविद्यालय १८९८ सं पलिस्था यागु खः। थुकिया ६२ दांया ता: हाकगु इतिहास दः। क्रान्तिजुय हाँ थुगु विश्व विद्यालयया ब्वनामिपिसं प्रजातान्त्रिक अधिकारया लागिं न्ह्याब्लें शासक वर्ग व साम्राज्यवादया विरोधय् संघर्ष यागु जुल।

थुगु विश्व विद्यालयया इतिहासय् १९१९ या मे महिना छगु महत्वं जःगु ऐतिहासिक घटना खः। उगु इलय थुगु विश्वविद्यालयया ब्वनामिपुं जनतात नपां मिलय जुयो प्रजातान्त्रिक अधिकारया लागिं सीयगु वा म्वायगु काथं संघर्ष याता। च्याद्ग कार्ड सेक्या प्रतिक्रियावादी शासन व शोषणया विरोधय् जनतानपां मिलय जुयो ब्वनामिपिसं संघर्ष याता। उगु इलय विश्व विद्यालय प्रतिक्रियावादी पहः याय्गु है खः। क्रान्तिलिपाजक थुगु विश्वविद्यालय जनतायाय्गु जुयफत। थुगु विश्वविद्यालय अभ थुकाथं महत्वपूर्ण धाय फःकि थुकिं जनताया पालिड संघर्षयाता नपां क्रान्तिकारी परम्परा ल्यंकः म्वाकः तयो तला।

युद्धया इलय विश्वविद्यालय छथाय् नं मेथाय् ल्हयला। अलय् ४ अक्टोबर १९५२ खय् मेमेगु विश्व विद्यालयत नं थुकी दुतिनय् हला। अलय दकलय् न्हःपां शिक्षाखय् प्रतिक्रियावादी पिनिगु हाँगः ल्यंकः समाजवादी शिक्षा प्रणाली लागू याता।

सन् १९५७ खय् देया फुक्क विश्वविद्यालय नपां मिलय जुयो राजनीतिक व सैद्धान्तिक लिधंसाखय् साम्यवादी शिक्षा प्रणाली छ्यला।

पेकिडु पारवय

१९६० जुलाई ६ तारिखया दिनसं दः०० ताइलय सुथायसिया जानय धुंक नेपाल, भारत, मंगोलिया, भियतनाम व कोरियाया स्वास्थ्यलाभ याय् धुंकपुं ब्बनामिपुं थःथःगु देशय ल्याहाँ वान। स्वास्थ्य निवासया भाचा तापाक्क पासापुं बसया ल्यूनयै-ल्यूनयै लाहापा स्वाडः लाहा सांकः विदा ब्यू वल। फुक्क सिया मिखालय् खववि व नुगलय् माया व प्रेमया भावनां जायकः अमिसं बिदाई (चाइचेन) बियो च्वंगु सिय् दः।

छत्युं हे ड्राइबरं मोटर ब्वाकय् यंकल। बस नहर लिककंया तायै थनय् धुंकल। इयालं स्वया- पासापुं विदाइया लाहा सांकः च्वना तिनि। किपामिपुं व सम्वाददातापुं त्वः त तक बस भन ब्वाकय यंकल। स्वास्थ्यनिवास मिखालं हायै मत। अलय फुक्कसिया मिखालय खवविंजः, हिकु हिकु पां। न्हूंगु व पुलांगु लाँ जु जुं बस पेकिडुगया सिंगच्यांग होटलय् यंकः दिकल।

धात्थें अजगु दुःख व सुखया अनुभव जिं गुब्ले हे याय् मन्याडा।

पेकिडु विश्वविद्यालय

१२:०० ता इलय न्हिनयसिया बजी नया। अलय् घौछी नेघौ आराम याडा। आराम याय्धुंकः बस होटेलं पेकिडु, विश्वविद्यालय यंकल। बस पेकिडु विश्व विद्यालयया मूलुखा (गोटय्) दिकय् यंकल।

साम्यवादी शिक्षाप्रणाली खय् शिक्षा श्रम नपां मिलय यायूगु, शिक्षा जनताया सेवाया लागिं धायूगु सिद्धान्तखय् जुइगु खः। थुगु न्हूँगु शिक्षा प्रणाली काथं ब्वनामिपिसं सैद्धान्तिक शिक्षा नपां बुँ, कारखानाय् नं वाडः ब्यावहारिक शिक्षा कार्ड नपां ज्या नं याई। १९५७ खय् अमिसं दाचिछ्या च्यावः (द हप्ता) ब्यवहारिक ज्ञान सयकी अलय् व है काथं कारखानाय् वाड देसी सः नं दयकी। मेपुं सामाजिकशास्त्रया ब्वनामिपिसं अलय् दर्शनशास्त्रया ब्वनामिपुं नं गां-गामय् वाडः ब्यवहारिक शिक्षा कार्ड। १९५८ निसे शिक्षा उत्पादन श्रम नपां स्वायगु न्हूँगु शिक्षा नीति लिपा शिक्षा यक्व बांलाडः हज्याडः वान।

गणित, डाइनामिक्स, फिजिक्स (अनुशक्ति), जियोफिजिक्स, रेडियो इलेक्ट्रोनिक्स, केमेस्ट्री, बायोलोजी जोग्राफी, जियोलोजी, चिनिया भाय, साहित्य व दर्शन, इतिहास, अर्थशास्त्र, पुस्तकालय विज्ञान, राजनीति विज्ञान, कानून, पश्चिमी भायत व रूसी भाय थज्गु १८ गू स्वयो अपः विभागत दः।

विश्व विद्यालयसं हिद्वम्हा स्वयो अपः ब्वनामिपुं व्वनि। उकिं मध्ये ३३ गू देया ३०० म्हा स्वयो अपः विदेशी ब्वनामिपिसं शिक्षा कायो च्वंगु जुल। १०० म्हा स्वयो अपः ब्वनामिपुं अनुसन्धानया ज्याखय् जुयो च्वंगु जुल। १६०० म्हा स्वयो अप, शिक्षक पुं वा प्राध्यापकपुं थुगु विश्वविद्यालय ज्या सानि। उगु प्राध्यापक पुचःलय् विदेशी प्राध्यापकपुं नं दः।

विश्व विद्यालयया भवनत क्रान्तिलिपा नेदुगं दय धुंकल। उगु विश्वविद्यालय छगू तः हांगु साफू कुथि छगू नं दः। ब्वनामिपिसं उगु साफूकुथि वाडः ब्वड, थःथःगु विषयया ज्ञानं जायकी।

उपसचिव जुं विश्वविद्यालयया बःचा हाकलं म्हासिइका पिढवय धुंसेलिं जिमिगु छगू नेगू न्हूँगु न्ह्यसया लिसः बियो तःपुं खः। विश्वविद्यालय हिन्दी, बर्मेली, जापानी, कोरियाली, मंगोली, अरबी, उर्दू, पाली, अंग्रेजी, फान्सेली, जर्मन, स्पेनी भाय नं ब्वंकी। न्ह्यसः लिसः धुंकः जिपुं विश्वविद्यालय चाहयु वाडा। उब्ले बहनीसिया ५/६:०० ता इलय जुय धुंकल। अपलं ब्वनामिपुं कासा म्हितय्गुली जुयो च्वनय् धुंकल। ब्वनामिपुं भतिंवारा, भलिबल, बास्केटबल, कुस्ती, ब्रिस्डग, तलवार, ब्याडमिन्टन थीथी तःगु काथंया पूर्वी व पाश्चात्य कासात व कसरतत याडः च्वना। जिमिसं ब्वनामिपिनिगु छात्रावास, (होस्टेल), बायोलोजी विभाग, विश्वविद्यालयमा कारखानात स्व वाडा।

विश्व विद्यालय धात्यें छगू बःचा हांगु संसार थे च्वं। ब्वनामिपुं च्वनिगु नैगु म्हेतिगु, ज्यासानिगु, म्वः लहुइगु, चाहिकिगु, ब्वनिगु, न्याइगु पसः, सॉच्याइगु अनेक ज्याया लागिं दुनय् बांलागु व्यवस्था याडः तःगु दः। मिसामचापुं ब्वनामिपुं नं मिजंमचापुं ब्वनामिपुं सरह हे थी थी कासाखय् ब्वति कायो च्वंगु दः। विभागत स्व स्वं वाडा। अलय् पूर्वया छगू मूल्य विश्व विद्यालय छघौ नेघौ स्वयो गना पूवांक्य् फै। छ्यूं यो वल। ब्वनिपुं विश्वविद्यालयया तः तः हांगु पुखु (भील) पाखय् चाहिल च्वना। धात्यें गपासिक बांलागु थाय्? पुखुली हायैत लालाकायो च्वंगु दः। वांगु सिमात धस्वाडः दाडः च्वंगु भाचा

सचिष्ठत हिंगुगू ख्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

तापाक्कया छगू प्रचीन पागोडाया किचा, भीलय् वगु लबुचात नपां म्हित च्वना। चखुं बखुंया न्यनय् हायैंपुगु सः। धात्यें विश्व विद्यालय दुनय् छु मरु। पुखु, खुसी पहाड वन जड्गल।

बहनी ख्यूं तपुल। चखुंबखुंत थः थः गु स्व॑खय् वपिनिगु सः भन भन तत सलं ताय दयो वल। उपसचिवता सुभाय देछाया।

चिया त्वडः बिदा फ्वडः बस अः होटेल पाखय् ब्वाकः यंकः च्वन। मेमेझु स्वय लाइक्जु थायैतः

७, द व ९ तारिखतक खय् जिमिसं पेकिड्गया अपलं स्वय लाइकगु थायैत स्वया, चाहिला। नेला स्वला हॉनिसें जिमिसं दथी दथवी पेकिड्गया स्वय हायैंपुगु थायैत स्व स्वं वयागु खः। न्हपा स्वय धुंगु थासय् नं हकनं वाडा। फुक्क पासापु मुड। पिपुल्स कांग्रेस हल, गृष्म दरवार, पेहाइ पार्क, स्वर्गया दरवार, बायोलोजिकल म्युजियम, बोटानिकल म्यूजियम, चिडियाघर, चिनिया इतिहास, व क्रान्तिया म्यूजियम व मेमेगु अपलं थाय् त नं स्वया। उगु थाय्या विषय अपलं बां बांलागु अलय् ताः ताः हाकगु न्यनय लाइकगु खाँत च्वय फः। धात्यें धायरु खः सा अपलं ताः हाकगु बाखां दः गु पेकिड्गया इतिहास छवी व न्हिलासु, हि व ल्वापु कला व संस्कृति, नृत्य व सङ्गीत, अपेरा व अप्सरां जःगु खः। गुकिया ब्यान न्ह्याक्वः यासां म्हवचा जुई। जिपुं गनागना वाना आना आना ल्यासे ल्याम्हो कलाकारया पुचः रंग व ब्रुस ज्वडः किपा कियो च्वंगु खाडा। पेकिड्गया चिडिया घर यक्व हे तःहां। आना मचाक्यबः (वालोद्यान) या द्वलंठ मचात स्ववयो च्वंगु जुल। भीगु देशं उपहार दक व्यूपु गैंडाया लागिं विशेष काथं बांलाक तयो तःगु दः। थथेहे ७, द व ९ तारिखतक अपलं स्वय लाइकगु थाय् स्वयो ई फ्याडा।

१० जुलाइया सुथाय् जिपुं पेकिड्गया छगू शहरी कम्यून स्वः वाडा। कम्युनया छम्हा मिसामचां उप सचिव जिमिता लसकुस याता। कम्युनया पलिस्था, विकास व समस्याया खाँ न्यडा, छलफल याडा। वयकलं कम्युनया म्हासिइका तस्कं बांलाकः काडः दिल। छलफल व म्हासिइकालिपा जिपुं कम्युनपाखं चायकः तःगु ठिक्कगु छगू लकां कारखाना व इलेक्ट्रोनिक कारखाना स्वः वाडा। उगु कारखानाय् अपलं मिसामस्त ज्या साडः च्वंगु खाडा नपां कम्युन यायूग हे नर्सरी (शिशुशाला) किनर गार्डेन (वालोद्यान) स्वः वाडा। अजपुं मस्तयता तस्कं बांलाक व्यवस्था याडः तःगु दः।

अरिविल चिनियाँ विद्यार्थी फेडरेशन

१० जुलाइया न्हिनयपाखय् निषिद्ध दरबार (फर्बिडेन प्यालेस) गुकिया ब्यान च्वय हे वानय धुंकल, स्वः वाडा। अलय न्हिनय अखिल चिनियाँ विद्यार्थी संघ (अल चाइना विद्यार्थी फेडरेशन) या हेडक्वाटर्य् वाडा। आना जिमिसं फेडरेशनया नायो भाजु छु चुलीनपा चिनियाँ ब्वनामिपिनिगु जीवन व फेडरेशनया संगठनया विषय छलफल याडा। वयक नपां याडागु बार्ता जिमिसं चीनया ल्याम्होपुं ब्वनामिपिनिगु अवस्था व फेडरेशनया संगठन थज्गु थी थी विषयया अपलं बां बांलागु खाँ तः थुइका।

सचिव हिंगूगु खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

विज्ञानया आविष्कारत मानव जगत्या भिं जक मखु संहार

याय्‌ता नं छ्यलयगु याडः हलः

- नारायणमान बिजुकछे (रोहित) नायो नेमकिपा

कम्प्यूटर, विद्युत, विद्युतीय बस्तु व थौं कन्हेया सूचना प्रविधिया अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलनया गवसः गवयता खप इञ्जिनियरिङ कलेज व खप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्या मकः गवसालय जुयोच्चांग मुंज्यासं थः ता नं व्यतिकायगु मौका ब्यूगुलिं नेगूं कलेजया पासापिन्ता सुभाय देछायो च्चडा ।

ब्वतिकः भः पुं सकलें देश व विदेशया कलेज - विश्वविद्यालयत नपां संघ-संस्थानपां स्वापु दः पुं सकलें पासापिन्ता खप दे, नेपः या छम्हा जिम्मेवार नागरिकया पाखं लसकुस यासे पिब्वगु प्रस्तुति व छलफलं छां महत्वपूर्ण प्राविधिक लिच्चः पिकाइगुली भिन्तुना देछायो च्चडा ।

इन्टरनेट, कम्प्यूटर, विद्युतीय सामग्रीत नपां न्हुंगु सञ्चार व्यवस्थायाड संसारय व्यवहार व विचारय छां गां व छां परिवार' काथं जुयो वगु दः ।

छुं दा हाँतक तापागु महदेशया बुखाँत उखुनुं चान्हयूतिनि टि. भि व रेडियो पाखं सिइकेगु अलय् थौं कन्हे कम्प्यूटर व मोबाइल, इन्टरनेटया सुविधा दः सेलिं नकतिनि- नकतिनियाय् हे घटनात व बुखाँत तुरुन्त सिइके दत ।

सञ्चार व प्रविधियाडः वांगु कोरोना भवल्वयया हाहाकारया इलय् हे अभौतिक काथं जुगु अन्तरराष्ट्रिय सेमिनार, सम्मेलन व जानकारीत काल बिल नपां छलफलं विज्ञान व प्रविधिया न्हुंगु युगया तप्यंक अनुभव भीसं याडा । अलय व्यापार व व्यवसाय नपां स्वापु दः गु मोबाइल व कम्प्यूटर नपां सूचना प्रविधिया गुगु तेजगति हलिमय प्रचार व छ्यलयगु याता गुकिं थौं अटोमेशन अथे धाय्‌गु थथमं हे ज्या याइगु (स्वचालित) उपभोग्य वस्तु व उपकरणत जक मखु कृत्रिम बैद्धिक अथेधाय्‌गु रेबोटया खाँ नं तहाँगु छलफल, अपलं ज्यो च्चंगु दः ।

आविष्कारत धात्ये हे विस्मयकारी खः अलय मानव जातिया बैद्धिक शक्तिया दसु नं खः । अलय फुक आविष्कारत मनूता भिं याइगु जक मखुसें मनूत्यता धू याइगु काथं नं छ्यलः च्चंगु दः । छां महाशक्ति छ्यलिगु जैविक, आणविक व रासायनिक ज्याभः त छ्यलं थौं कन्हेया मानव समाजजक मखु निर्दोष कन्हेया मानव जाति नं उकिया बाँमलागू व तस्कं ग्यापुगु लिच्चः फय् माली । उकिं थी थी विनासक हातहतियारत दयकिगुलि व छ्यलिगुली नं थुलितक जक धाय्‌गु सीमाबद्धताया आशा संसारं याड च्चंगु दः ।

अलय् गुम्हा अपलं जिम्मेवार जुयमः म्हा (शक्तिशाली)

बल्लाम्हा पक्षखः वयायगु हे निरंकुश चरित्रं याडः गथे आविष्कारता लिकातं छ्यल च्वंगुलिं ग्याडः च्वनय् माला अथेहे दयकगु कृत्रिम बैद्धिकतया अप्ययो वांगु चमत्कारिक सम्भावित सफलताया बाँमलागु लिच्चः याय् खाँय न्ह्याल्ले चिन्ताकायो विवेक व लिपाथ्यंकया जिम्मेवारी थुइकः हज्यायगु बाँला जुई ।

इतिहासया पौ पुझिकबलय आनाया घटनात न्यनय धुंकः ब्वनय् धुंकः मनय् कायँ हालिगु अनं जुई । हिरोसिमा व नागासाकी धात्ये अजगु मनय् हे मच्वंगु पला: छियगु विवेकपूर्ण जूला ? अथे हे १९५० निसे ५३ या कोरिया युद्धख्य् जीवाणुया छ्यला व भियतनाम युद्ध खय् रासायनिक हतियारया छ्यला धात्ये मानवीय खःला ? धात्ये नं शक्ति छ्याय्सं तय्कः टिग्रीस व युफेट्स खुसी जाय्कः मेसोपोटामियाली वा इराकी सभ्यता न्हानिगु संभावनां छु संसारय् मन व (मस्टिष्क) दिमागय भव्याद्य कला ?

अथेहे उत्पादनया साधन, खनिज, चिकं खानीता निजीकरण मयासें अर्थात थी थी लोक कल्याणकारी शिक्षा, स्वास्थ्य व सामाजिक बन्दोवस्तपाखय हज्याडः च्वंगु लिवियता यागु शक्तिया दुष्योग्यं फुक्कसिता शक्ति छ्याय्सं मुनकिं हलिमय ग्याचिकु पहलं मुनिगु खां सचेत याडः च्वंगु दः । उकिं हलिमय तापमान अप्ययो ज्यो च्वंगु युद्धया लिच्चः व संयुक्त राष्ट्रसंघं हत्या - हिसा युद्ध, गुई च्याडः च्वंगु मिं, धाकुफय, थजगु थी थी प्रकोपता इलय हे पानय मफयो च्वंगु नपां छां हे अतिशक्ति राष्ट्रया पानय मफूगु अनियन्त्रित क्वत्पला (थिचोमिचो) व निरंकुश निर्णयता छु काथं लिच्चः लाक्य् मफूगुलिं विश्व ग्याचिकु पहलं भुक च्वनय् मःगु दः ।

भीगु थजगु आधुनिक आविष्कार, कम्प्यूटर विद्युतीय स्वचालित सामानत व सूचना प्रविधिया निति याइगु छलफल धात्ये कृत्रिम बैद्धिकतां जुइगु बाँलागू व बाँमलागू लिच्चः नपां बाँमलागू लिच्चः ता पानयगु वा न्याय्कः छ्यव्यगु विषयख्य् नपां ब्वतिकः पिनिगु चासो व चिन्तन याय् मःगु ई लं फ्वंगु काथंया जुइगु आशा याय् । दकलय्लिपा ज्या इवः तः लाय्मः धाय्‌गु भिं म्हूसे सुभाय देछाय् ।

(खप नगरपालिका पाखं चाय्कः तः गु इञ्जिनियरिङ्या कलेज व खप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्या मकः कुत्तलय् २०८० असोज २४ गते कम्प्यूटर विद्युत सञ्चार प्रविधिया विषय अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलन २०२३ या उलेज्या सं मू पाहाँ तेमकिपाया नायोभाजु नारायणमान बिजुकछे (रोहित) जु पाखं बियो द्यूगु न्वचुया भाय हिला सं.)

सचिष्ठ छ हिंगूगू खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक) कला व संस्कृतिता न्हूँगु प्रविधिनपां गथे स्वाय्या चूनौति

प्रमुख सुनिल प्रजापति

खप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु कलेजया पाखं थजगु अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनया गवसः गवय दयो जिपुतस्कं लयताया । संसार अःडिजिटल युग्य द्वाहूँ वानय धुकल । सूचना प्रविधिया विकासं हलिमयया छुँ नं थाय् अः तापा धाय् म्वल । टाइपराइटर व लिथो प्रविधिं छिगु पिथनाया पला थौ भू-उपग्रहया लिधासाय् रेडियो, टेलिभिजन, अनलाइन मिडिया थजगु तःहांगु संचार गृहकायं हज्याडः च्वंगु दः । प्रविधिया विकासं मनूतयसं मनूतयता सेवा सुविधा काय फत । वयकलं धायो दिल ।

विज्ञान व प्रविधिया विकासय् हज्याडः, च्वंगु देश आर्थिक व सांस्कृतिक रूपं नं हज्याडः च्वंगु खानय दः । सन १९४८ चीनय समाजवादी क्रान्ति जूबलय छम्हा अमेरिकी विदेश मन्त्री ५० करोड जनसंख्या पित्यां भूपुं दःगु धःगु खः । अः १ अर्ब ४० करोड स्वयो अपः जनसंख्या दःगु वहे चीनं हलिमयया नेगू अर्थतन्त्र दःगु देशकाथं हज्याकला नपां कृषिखय् आधुनिक प्रविधि नपां सूचना प्रविधिया विकास याडः ग्रामीण अर्थतन्त्र च्वाय्कः म्हवचा इलय है ७७ करोड जनताता गरिबी थाकाय्ता चीन तः लात । संयुक्त राष्ट्रसंघया सहस्राब्दी तातुना काथं सन २०३० तकखय् विश्वता गरिबीया गालं थाकाय्गु धायगु दःगुलि चीन हिदा हाँ है उगु तातुना पूवाकल । आधुनिक विज्ञान व प्रविधिया विकासं हे व तातुना पूवाक्य् फःगु खः ।

प्रजग कोरिया, क्यूबा थजगु समाजवादी देश न्हूँ न्हूँगु प्रविधि अपलं जनताया भिं व दे त मि याय्या छ्यल: वयो च्वंगु दः सा बेलायत, फ्रान्स, जापान व सं.रा अमेरिका थजगु पूँजीवादी व साम्राज्यवादी देशं थःगु स्वार्थ पूवाक्य्ता अलय् लब नय्ता व हलिमय थःगु प्रभूत्वं ल्यंकः तय्ता छ्यल: च्वना । सं.रा. अमेरिकां कमजोर व अल्पविकसित देशतय्ता न्हूँ न्हूँगु प्रविधित छ्यल थःगु लाहातय् लाकः तय्गु अपराध याडः च्वना । अफगानिस्तान, इराक, लिबिया थजगु देशय यागु आक्रमण व हलिमय डाडः पुडः वाङु कोरोना भव्लवयया खायैं अमेरिकाया लाहापा द्वलायैं च्वंगु सञ्चारगृहैं चीनया बारे फय् खाँ ल्हाडः वगु छ्गु दसु खः । खुँ हत्या, अपहरण, डकैटी थजगु अपराधिक घटनाखय् नं न्हूँ न्हूँगु प्रविधित छ्यल: हःगु दः । थथे व्यक्ति राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय लागाय नं प्रविधिया विकासं लिच्चवः लाक च्वंगु दः ।

खप दे, देया चिच्याहांगु नगर मध्ये छ्गु खः । कला व संस्कृतिया ल्याखं तस्कं जगु थुगु नगराता भी न्ह्यलुवा पिसं ज्ञान विज्ञान या मुथाय काथं दय्केनु क्वः छिता । जिपुं वहे तातुना पूवाक्य्यगु कुतः खय् जुयो च्वडा ।

खप दे शिशु स्याहार केन्द्र निसें कलेजतक चलेयाडः च्वंगु नेपः देया छ्गू जक नगरपालिका खः । नेगू इञ्जिनियरिड कलेज नपां बागु दर्जन स्वयो अपः शैक्षिक संस्थात चाय्कः थी थी विषयलय देशां देलिया ब्वनामिपिता च्वय थ्यक्या शिक्षा ब्वाक्य्गु अवसर बियो वगु दः । दायैं दायैं पतिकं सलंस प्राविधिक जनशक्ति ब्वलांक च्वना । जिमिगु कलेजं ब्वलांपु दक्ष जनशक्तिया ग्वाहाली है २०७२ सालया तः भव्खाचां स्यंकः ब्यूगु सम्पदात थः गु हे पहलं ल्हवनय् कानय् व दानय्गु ज्या क्वचाय्कः,

याडः च्वंगु नं दः ।

विश्व विद्यालयं न्हूँ न्हूँगु विषयया हिल माल स्वयगु अनुसन्धानया मू थाय् जुयमः धाय्गुलि जिमिगु बः खः । जिमिगु कलेजय् हिलमाल स्वयया लागिं मः काथया बजेट छ्यखय् लिइकागु दः । नपां ब्वनामिपितिगु सिप विकासया लागिं बजेट छ्यखय् लिइकागु दः । नपां ब्वनामिपितिगु सिप विकासया लागिं विद्यार्थी उद्यमशीलता विकासकोष दय्कः ब्वडः च्वंपु ब्वनामिपिता दक्ष दय्केता ग्वाहाली याडः वया ।

खपया सुँ नं ब्वनामिपुं धेबा मदयो च्वयया शिक्षा काय मखाना धाय म्वायकः शैक्षिक क्रृण व छात्रवृत्तिया ब्यवस्था याडः वया । नगरया फुक्क ब्वनामिपिता इतिहास, भूगोल, राजनीतिशास्त्र, संस्कृति, नेपालभाषा, अर्थशास्त्र, दर्शनशास्त्र थजगु विषयलय स्नातकनिसे विद्यावारिधितक छात्रवृत्ति बियो वया ।

कला व संस्कृति भीगु म्हासिइका जगुलिं स्थानीय जनतानपां मिलय जुयो उकियाता ल्यंकः म्वाक तय्गु ज्या याडः वगु दः । व कला व संस्कृतिता न्हूँगु प्रविधिनपां स्वाय्गु थैया चुनौति खः । भीपुं न्हूँगु पुस्तां बुलुहुं प्रविधि मैत्री जुयो भीगु कला व संस्कृतिया महत्वया खाँ हलिमय द्याकः प्रचार याइगु आशा याडा ।

खप देता हलिमय्या छ्गू स्वय लाइकगु खप दे दय्केता का.रोहित जुं '१०० वर्ष पछिको भक्तपुर'(सचिछदा लिपाया खप दे) साफ्ति खाँगु म्हागस पूवाक्य्ता जिपुं जुयो च्वडा । थौं खप दे वहे लाँपुति डायो च्वंगु दः । हिलः वाडः च्वंगु ई व प्रविधिया विकासं मति तःगु ई न्ह्या है सचिछदालिपाया खप देया म्हागस पूवानिगु खानय दयो वगु दः । जिपुं नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं उकिया थी थी आधारत दय्कः शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाक तय्गु, कासा, सुचुकुचु व विकास निर्माणया ज्यात यायां जनताया सेवा याडः वया ।

हलिमय विकास ज्गु न्हूँगु प्रविधिं भीपुं ब्वनामिपिता दक्ष याय्ता थी थी देया विश्व विद्यालय नपां जिमिसं स्वापु तयो च्वडा । थुगु अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन थप ग्वाहाली जुइगु विश्वास याय् ।

(खप नगरपालिका पाखं "कम्यूटर, विद्युत, सञ्चार प्रविधिसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन २०२३" या उलेज्या ज्या इवः या सभाया नायो नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया न्वचुया भाय् हिला सं.)

सचिव हिंगूगु खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

नेपःया चिकित्सक सेवा व चिकित्सक पिनिगु सुरक्षाया रवायঁ

विवेक

नेपःया सरकार व आन्दोलनरत चिकित्सकपिनिगु दथवी शनिबार खुगु बुँदा तयो खाँ मिलय यात । खाँ मिलय जुय धुंक आइतबारिनिसें हे चिकित्सकपु थःथःगु अस्पतालय वाडः ज्या साँ वान । मिलयजूगु खाँ ख्य् स्वास्थ्यकःमि व स्वास्थ्य संस्थात अज बालाक सुरक्षा बियगु, स्वास्थ्यकःमि व स्वास्थ्य संस्थात सुरक्षा समन्वय समितिया बालाकः क्रियाशील याडः ज्या सांकयगु, स्वास्थ्य कःमि व स्वास्थ्य संस्थाय् आक्रमण व दायगु कयगु याइपिन्ता ऐनकाथं कानुनी कार्वाही यायगु अलय् स्वास्थ्यकःमि पिनिगु मन क्वसाय्केता मः काथं कानुन हिलयगु खाँ हिथाडः तःगु दः । अथेहे दायगु कयगु व दूर्घटवहार जूग्या मू खाँ सिइक ज्यंकयगु व नीतिगत व कानुनी सुधारया लागिं हिन्हया दुनय प्रतिवेदन पेश याय्या उच्चस्तरीय कार्यदल दयकेगु अलय् उकिं स्वलाया दुनय प्रतिवेदन वियगु नपां प्रतिवेदन स्वयो स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयं मः काथंया कार्वाही यायगु बुँदातनं सहमतिख्य् दुथ्याकगु दः । सहमतिख्य् न्हिथाडः तःगु बुँदात मथां हे छ्यलिगु अलय् हकनं हकनं चिकित्सकपिसं आन्दोलन याय् म्वालिगु अवस्था हैउलि जनतां आशायाडः च्वंगु दः ।

अस्पतालय ज्या साडः च्वंपु चिकित्सकपिन्ता दायगु ज्या भन-भन अपः थासय् जुयो वसेलिं चिकित्सकपु आन्दोलनय् मवसें मगात । न्हयाब्ले बिरामीया सेवा याय्मःपु चिकित्साकपु आन्दोलनय वयमःगु अवस्था हःगु तस्कं दुःखया खाँ खः । सकल ल्वगिपिनिगु ज्यानया सुरक्षा कायो च्वनिपु चिकित्सकपु थःहे असुरक्षित मति तय मालिबलय् गथे अमिपाख बालागु स्वास्थ्य सेवाया आशा याय् फै ?

भदौ २९ गते निसें १० असोजतक हिप्नूख्य् गुम्हा डाक्टरपिता ज्या साडः च्वंगु अस्पतालय हे दाल । थवथे तहांगु अराजकतावाद छु दै ? चिकित्सकपिसं थःगु ज्ञान व सीप सम्भव दः तलय् बिरामीता म्वाकयगु स्वर्द्ध । अलय् फुक्क ल्वयया यपचार छथाय्यसं दै नं मखु । ल्व्य् स्वयो इलय् हे ल्वगि अस्पतालय थ्यंकय् हय मफयो थी थी कारणं ल्वगिपु सीय फः । ल्वगि सीयवहे चिकित्सकपिन्ता पः याडः दायगु कयगु अराजकता हे खः । प्रहरी प्रशासनं इलय् हे अजपिन्ता ज्वडः कानुनी कार्वाही याय् मः । मखुसा चिकित्सकपिसं मनख्वाउँकः ग्याडः ज्या सानय्मालिसा अराजकतां भन अपः थाय् त्यल है ।

अस्पतालय् हःपु फुक्क बिरामीपु फुक्क हे म्वाइगु खःसा तः तः हांगु सुविधां जःगु अन्तराष्ट्रिय स्तरया अस्पतालय यंकपु सुं हे मसीय मःगु खः । अलय् अथय् जुय फैमखु, जुगु नं मर । आनानं यक्व बिरामीत सीडः च्वंगु हे दः । चिकित्सकपिनिगु लापर्वाहीखं वा नक्कली सर्टिफिकेट याय्पु डाक्टरपिसं जाँचय् यागु जूसा अजपु चिकित्सकपिन्ता कानुनं सजाय याय् मः ।

छम्हा चिकित्सक ब्वलांकय्ता ५०/६० लाख तकां दां खर्च जुझगु नपां उलि हे इं व मेहनत नं मदय्कः मगा । अलय् अजपु

चिकित्सकपु बिरामी नपां च्वनय् दःसा व फुक्क प्रविधित व थःगु ज्ञान छ्यलः बिरामीता म्वाकयगु कुतः याई । अलय् परिवारं आशा मकाय् धुंकपु गुलिं बिरामीपिन्ता लांकः छुँ छ्वयो बी । उकिं हे बिरामीया थःपिसं चिकित्सकपिन्ता द्यो हे भःपी । ‘ल्वय लांसा भगवान, मलांसा दायगु’ थव छुँ काथं हे पाय्छिगु ज्या मखु ।

अपलं बालापुं चिकित्सकपुं विदेशय् वानय् धुंकल, गुलिं वानय्ता जुयो च्वंगु दः । अथेजूग्या नेगू कारण दः न्हापागु सुरक्षा व नेगूगु सेवा सुविधा । अःतिनि मकवानपुर, कञ्चनपुर, चितवन, रुपन्देही, लमजुड, कास्की, सिराहा, मोरड, तनहुँसं चिकित्सकपिन्ता न्हिया न्हिं धाय्येदःगु खाँ खायै चिकित्सकपिसं प्रमुख जिल्ला अधिकारीया कार्यालय उजुरी ब्यूगु बुखाँ प्याहाँ वयो च्वंगु दः । उकिं चिकित्सकपु गुलि ग्याचिकु पहलं भुंकः ज्या साडः च्वना धायगु खाँ सिय दः ।

सेवा सुविधा स्वयगु खःसा नेपालय् चिकित्सकपिसं यक्वहे म्हवचा सुविधा जक कायो ज्या साडः च्वंगु दः । छम्हा शाखा अधिकृतायाय्ति तलबं ज्या सानय् माल च्वंगु दः । मौका दयवं हे अजपु चिकित्सकपु विदेशय् वाडः हे छ्वइगु । स्वीटजरल्पाणडय् ३ लाख दद हजार, अमेरिकाय् ३ लाख १६ हजार, क्यानाडाय् १ लाख १४ हजार, बेलायतय् १ लाख ३८ हजार, चीनय् १ लाख १६ हजार, जापानय् १ लाख १५ हजार अमेरिकी डलर छम्हा चिकित्सकया दाच्छीया तलब सुविधा दःगु रेकर्ड दः । अजगु देशं अजनं चिकित्सकपु माला दक हाल च्वंगु दः । अथेनं म्हवचा तलब कायो जूसां जनताया सेवाख्य् चां न्हि मधःसें ज्या साडः च्वंपु चिकित्सक पिनिगु मन इयातुकयगु ज्या सुं-गनानं याय् मज्यु । मखुसा गरिबपु उपचार हे याय् मफयो अस्पताल स्वस्वं सीय मालि ।

स्वास्थ्य तस्कं थिक्य् जूगुलिं नं थजगु घटना याक्यता छ्वासा ज्गु जुयफः । निजी अस्पतालय् बिरामीपु उपचार याय् मःसा लाखाँ खर्च याय्मः । गुलिं धेबा कमेयायगु मतिं चाय्कः तःगु निजी ब्यापारी अस्पतालं यां सीय धुंपु बिरामीपिन्ता नं सास दःनि दकः भेन्टिलेटरय् तयो लाखाँ धेबा काकगु घटनात प्याहाँ वयो च्वंगु दः । संविधानय् आधारभूत स्वास्थ्य सेवा धेबा म्वायक याकयगु सुनिश्चितता यागु खःसा व झ्वंख्य् जक लिकुंकः तला । धात्येंगु खाँयां जनतां स्वास्थ्यसेवा थिक्याडः धेबा पुलः काय मालः च्वंगु दः ।

स्वास्थ्य लागाय् निजीकरण यागुलि गरिबं काइगु व तःमिपिसं काइगु उपचार सेवा हे पाडः च्वंगु जुल । सरकारी अस्पताल गरिब पिन्ता अलय् निजी अस्पताल तःमि पिन्ता धायगु मतिं ज्या साडः च्वंगु खानय् दः । गुलिं सरकारी चिकित्सकपु द्यूटीया इलय् हे निजी अस्पतालय् ज्या साँ वांपु नं मरुगु मखु । थःगु जिम्मेवारी पू मवांकपु चिकित्सकपिन्ता कानुनी कार्वाही याय्मः ।

गुलिं सरकारी अस्पतालय च्वंगु सिटी स्क्यान, एम आर

सचिव्यत हिंगुगृहु खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

आइ थजगु स्वास्थ्य उपकरणत स्यडः च्वंगु दः। उकितां ल्हवडः हकनं छ्यलयगु धायगु स्वयो नं अस्पतालय प्रशासन न्हाँ न्यायगु स्वद्गु वा ता ई तक ल्हवनयगु ज्या याई मखु। गुकिं ल्वगिपु निजी अस्पतालय मवांसें मगाक बिई। गरिबपिसं धेबां याडः हे उपचार याक्य फै मखु। स्वास्थ्य सेवाता बिश्व बैद्यकं लाय छ्यलयता ज्यूगु थाय जक धःसां निसें हे निजी अस्पतालत चाय्कः हःगु खः। अः सरकारीस्वयो निजी अस्पतालत सुविधां जाय्कः तःगु दः। व फुक्क धेबा कमेयाय्ता चाय्कः तःगु ब्यापारी अस्पतालत खः।

सरकारी अस्पतालय विरामीपु यक्व-यक्व हःसेलिं छम्हा डाक्टरं तःम्हा विरामी मस्वसें मगाडः च्वंगु दः। नीदा हाँ निसें नेपालय चिकित्सक दरबन्दी हे मतांगु खाँ चिकित्सकपिसं धायो च्वंगु दः। धार्थे थव खाँ सत्य खःसा स्वास्थ्य ‘हदाय तयागु’ खाँ खाँग्वलय जक जुला मधःसें मगा। दायें दायें पतिकं स्वदेशी व विदेशी कलेजपाखं द्विभिम्हा स्वयो अपः डाक्टरत ब्लाक्की। लोकसेवां दरबन्दी हे मचाय्कसेलिं निजी अस्पतालय वानयगु बाहेकं मेगु लाँपु हे मरु। थव अमिसं गवसः गवयो हे सरकारी अस्पताल स्यंकयगु ज्या यागु जुयफः सरकारया ल्या काथं हे २९,३७० म्हा डाक्टर मःगुलि नेपालय अः २०,६८७ म्हा डाक्टरत जक ज्या साडः च्वंगु दः। अपलं चिकित्सकपु म्हवचा जक तलब नयो निजी अस्पतालय ज्या साडः च्वंगु दः। सरकारी दरबन्दी मुक्क १४०० म्हा जक दःगु खाँ आन्दोलनय वपु चिकित्सकपिसं धायो च्वंगु दः।

नवउदारवादी नीतिया लिच्चवः

विश्वविद्यालय भिसिता दाइगु, डिनता हाकं पाकिगु अलय विश्व विद्यालय तालं गवयो हडतालयाडः कलेज तछ्याडः ब्वनामिपु फुक्क पिनय छ्वयो बिई। कलकारखानात निजीकरण याडः ज्या साडः नैपिनिगु हि चःतिया मू बिड्मखु। सरकारं थःगु देश्य हे ज्या बिय मफयो ज्या मः वानयगु नामय दाँय च्यागूलाख म्हा ल्यासेल्याम्होपु विदेश्य वाडः च्वंगु दः। थव ज्या अः अस्पतालय जुयो वगु दः। उपचारयाइपु चिकित्सकपु दाइगु अस्पताल तछ्यायगु नेपःमिपिनिगु लागिं छु न्हाँ खाँ मखु। अलय निजी अस्पतालय अथेयाडः ख्याडः लाखौतका दां काय्क फःपु गिरोहपिनिगु मिखा अः सरकारी अस्पतालय लाडः च्वंगु दः। निहा न्हिथं धायथे सरकारी अस्पतालय चिकित्सकपिन्ता दायो च्वंगु नं अजपु हे गिरोहपिनिगु हे गवसः काथं ज्गु जुयफः। सरकारी अस्पताल स्यंकः चिकित्सकपु विदेश्य छ्वयगु गवसः गवयो हे यागु जुयफः। सरकारं छ्यलः वयो च्वंगु नवउदारवादी नीतिया लिच्चयां थथे वैगु स्वाभाविक हे खः।

ई हिल वानय धुक्ल। मचा बुसां अस्पतालय सीसा अस्पतालय धाइगु सहरीलागाय छगु संस्कार थे हे जुय धुक्ल। सीयताम्हा बिरामी हे म्वाक्य फैला धायगु आशं अस्पतालय यंकिगु याडः हल। अस्पतालय मनू सीयवं चिकित्साकपु दायगु ज्या याडः हल धःसा जोखिम कायो सुं न चिकित्सकपिसं विरामीया उपचार याई मखु। उकिया मार गरिब परिवारता लाइगु पक्का हे जुल।

धात्थेगु सुरक्षा बियमफूतलय मास्टरपिसं बालाकः ब्वंक्य फै मखु। कर्मचारीं बालाक ज्या सानय फै मखु। अलय चिकित्सकपिसं बालाक उपचार याय फै मखु। उकिं छु नं लागाय बालागु लिच्चवः कायगु खःसा व थासय दकलय न्हःपां शान्ति सुरक्षा बियमः। विद्यालय, कलेज अस्पताल थजगु थासय गुब्ले नं अराजकताता थाय बिय मज्यु। फुक्क लागाय अराजकतां थाय काल धःसा भीगु दे गना थ्यनि? थुकिया खाय यां संघ, प्रदेश व स्थानीय तह स्वंगु तहया सरकारं दुग्यंकः बिचः मयासें मगा।

स्वास्थ्य बिमा विश्वास वांगु जुयमः

जनताया सर्वसुलभ स्वास्थ्य उपचार सेवा वियगु मतिं स्वास्थ्य बिमा ज्या इवः न्ह्याकगु खः। डाम्हा जहान दःपिन्ता स्वीडास तका, पूलकिं दाच्छिया छगु लाख तका तक व थप व छम्हा सियायगु नेट्रुतका याडः नेगूलाख तका तक दाच्छिया स्वास्थ्य उपचार दैगु ब्यवस्था दः। थ्यं मथयं घब्वय छ्यवः नेपः मिपु बिमाय दुतिंगु खानय दः। अजनं स्वब्व नेपः मिपु बिमा मयापु खानय दः। दुर्गम क्षेत्रया गरिब परिवारपिन्ता बिमाया खाँ थ्यंक्य मफः नि। थव ज्याइवः दे डुंकः यंक्य फःसा जनताता भिं जुई। थे नं बिमा विश्वास मरुगु खाँ नं न्यनय दः।

सरकारया मति न्ह्यागु हे जूसां राष्ट्रिय बिमा बोर्ड बालाकः ज्या सानय फःगु मरु। अः पिब्वगु तथ्याड़क स्वयगु खःसा राष्ट्रिय बिमा बोर्डक्य देया ३३६ गू अस्पतालत स्वाडः च्वंगु दः। व अस्पताल पाखं नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालयं सिफारिस ज्गु सलंस वास त बियो वगु दः। अथे नं बिमा बोर्ड इलय हे धेबा मब्यूसेलिं अपलं अस्पतालं स्वास्थ्य बिमा हे मकाय धुक्लसा नकतिनिजक २६ गू अस्पतालं सेवा दिकगु खाँ बिमा बोर्ड धायो च्वंगु दः। न्ह्यागु थजु बिमा ज्या इवः फुक्कसिया स्वास्थ्य उपचारय लाहातय फय्केगु छगु माध्यम खः। थुकिता अज बालाकः यंक्य मः।

खप अस्पतालं १० करोड ३८ लाख खपयो अपः धेबा काय्मनि।

खप अस्पताल खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु जनताया अस्पताल खः। उगु अस्पतालय न्हिं न्ह्यस च्यासम्हा ल्वगिपिन्ता सेवा बियो वयो च्वंगु दः। वांगु आ.व. २०७९/८० सं ७० गू जिल्लाया २ लाख २० हजार ४ सय गू स्वयो अपः ल्वगि पिनिगु सेवा याता। बिमा बोर्ड धेबा मब्यूसेलिं अस्पताल चाय्केता थाकुगु खाँ अस्पताल सोतं धायो च्वंगु दः। २०८० भदौ मसान्तिक ११ करोड ८५ लाख धेबा ब्यूसेलिं १० करोड ३८ लाख तका ल्यं दः नि धःगु दः। बिमा बोर्ड छाय इलय हे धेबा भर्ना मब्यूगु खः थगु खाय स्वास्थ्य मन्त्रालय न्यडः स्वयो फक्व मथयां धेबा बियमः। बिमा तियमःगु अवस्था वल धःसा बिमां उपचार याइपु गरिबत भकाभक सीई। छु दिं न्ह्यों स्वास्थ्य मन्त्री मोहन बस्नेते ‘स्वास्थ्य सेवा हदाय तयगु’ खाँ धःगु खः। इलय हे बिमाया धेबा पलि मब्यूसा थाकुइगु मति तयो ब्यवहारय नं क्यडः बिमाया धेबा पलिसा मथयां बिइगु जनतां आशा याडः च्वंगु दः।

देशया सेवा याय् धा धां दथी सं त्वः त वानिपुं स्वार्थीत देशता रवः

कुशल

यक्व ई लिपा पौ च्वयो च्वडा । थाना फुक्क परिवारपुं बांलाडः हे च्वंगु दः । आशा याय् आंका नं बांला हे जुई । भी नेम्हा थःगु लॉपु लिडः वाडः च्वडागुलिं नपा मलागु नं यक्व हे दय् धुंकल । अथेन्लुमन्तिया छ्वलय् छांगु नं लुमन्ति वगु नपां पासापिनिपाखं छांगु भौतिक प्रगतिया खाँ न्यडः थौं थव पौ च्वयो च्वडा ।

म्हेग भी ब्वनय्कुथि अलय् कलेजय्तक ता ई नपां मिलय् ज्ञूपुं पासा धाय्कः ब्वडागु खाँ थौं नं इलय् व्यलय् ताजु याय्थें हःनय् दाँ वई । ब्वनय् कुथि अलय् कलेजय् कानुन ब्वडा बलय् भी नपां च्वडः थःगु ब्वथाय् ल्याहाँ व्याबलय् दर्शन शास्त्र, राजनीतिशास्त्र, अर्थशास्त्र, इतिहास अलय् कानुनया थी थी बिषय दुर्यंकः छ्लफल याय्गु खाँ म्हेग थैं च्वंकः लुमाडः वनि । छ्लफलया इवलय् छिं धायो द्यूगु खाँत लुमांक च्वडा- ‘कानुन दुर्यंकः ब्वनय् मः । पास जक जुयां मगा । भीसं थी थी कानुनया विषय दुर्यंकः ब्वडः समाज व देशया सेवा याय्मः । अलय् कानुन विषयया विशेषज्ञता कायो वहे विषय हिलः मालः अध्ययन अनुसन्धान याडः देया सेवा याय् मः । भीगु थः थः गु समस्यात अनेक दै अथेन्भी उकी तः मक्यसें थव देश व समाजया सेवा याय्मः । भीगु आर्थिक अवस्था उलि बः मलासं थव स्वयो च्वयया खाँ भीसं बिचः याडः जुयमः । भीसं क्वयया वर्गया उत्थानया निंति दुर्यंगु बिचः मयासें मगा । थःगु परिवारया घेरां प्याहाँ वयो निजी स्वार्थ हात्वां गयो वय मफसा भी मनू मेपुं प्राणी स्वयो छु पाता ? थःगु सुरक्षा मचाखाचा बिचः याय्गु व थःगु या निंतियां न्ह्याम्हासिनं याई । मेपुं प्राणीता समाजया च्यूता याय् नं म्वँ ।’

मनु सामाजिक प्राणी खः । व राजनीतिक प्राणी नं खः उकिं वं थःगु मखु समाज व देशया लागिं नं बिचः याई । उकिं भी नं वहे चेतनशील मनू जूगुलिं भीसं नं देश व समाजया निंति बिचः याडः सेवा भावं हज्याय् मफूसा मेपुं प्राणी व भी छु पाता ? उकिं भीसं बिस्कं पहलं ज्या साडः देश व समाजया निंति छु छु ज्यायाय्मः धाय्गु भीगु छ्लफलया निचोड खः ।

अः जिं न्यडा काथं छ ‘खाँ छख्य् ज्या छख्य्’ जुयो च्वंगु दः हैं । थौं कहे छ थःगु विषयया विज्ञ मखुसें धेबा ! धेबा ! हाई धेबा दक जुला हैं । ज्यू मज्यूगु ज्या साडः वकालत मखु घर जगाया दलाल जुयो, तः थाय् अपलं जगा न्याडः, आलिसान भवन दय्क, करोडँ वांगु मोटर गयो जुला हैं । व भौतिक सुख स्वयो कतयाता हाय्कः ख्वय्कः जगा दलाली याडः छम्हा कानुनया विज्ञम्हा मनू दलाल जुयो जुयगु बांलागु ज्या मखु ।

अदालतय् मखु मालपोतय् जक खानय् दय्कः आनाया कर्मचारी व हाकिमत नपां मिलय् जुयो जि हे मज्यूगु ज्या नं धुस नकः मिलय् याडः थःगु सम्पति मुंगु खाय्यं तः क हे विरोध वःसां धेबां म्हूत्पवः तिकः छ बच्य् जुयो च्वना हैं । सुं पासापिसं न्वाःसा थः भिसा

जगतभिं । थःक्य् दःसा संसारं स्वइ । थक्य् मर्सा सुं स्वइ । उकिं न्ह्याथ्य् याडः जूसां धेबा कमे याय् मः दक लिस बियो जूगु खाँ नं पासापिनिपाखं न्यडा । धात्यें जिं न्यडागु खाँ खःसा छ न्हपायाय्म्हा मनू मखय् धुंकल धाय्गु मति मतसिं मगात । ई नपां पूँजीवादी व्यवस्था ल्यंथानय् दकः हः जूम्हा छत्ता पूँजीवादया खुसी बःलैं चुइकल खनि । धेबाया फसं पुइकल खनि । थःगु चिच्याहांगु स्वार्थय् क्यूकुकः थःगु बिचः आदर्श, दर्शन फुक्क त्वःतगु जुयो च्वना । न्हपायाय्गु बाचा फुक्क लुमांकः छ्वगु जुयो च्वना । मथूपुं सामान्य मनूत अपलं थजगु लॉपु ल्यद्गु उलि अजु चाय्पुगु खाँ मखु । छाय् धःसा अमिसं थःगु जीवनया दुःख बाहेक मेगु खानी मखु । छाय्धःसा अमिसं जनताया निंति ज्या सानय्गु धाय्गु जानाजान गालय् कुताँ वानय्गु मति तै । थःगु हःन्य्या अपुगु लॉ न्वतः थाकुगु मूलूपार्यै छाय् डाय्गु स्वई ? अलय् छु नं वहे सामान्य मनूतय्गु थैं बिचः ज्वनय् धुंक थः परिवार मचाखाचाया मायां गथे प्याहाँ वय फै ? अलय् छु छाय् देश व समाजया सेवा याय्गु स्वई । अपलं मनूत अपुगु लॉपु वडः च्वंगु स्वयो छु नं वहे लॉपु ज्वंगु जुल ।

जिं छत्ता धाय ताडागु थुलि हे जक खः कि म्हेग छु खाँगु म्हागस अलय् क्यंगु लॉपु न्वः फिइकः गुलि म्हेगः याय्गु खाँ जक न्हिथाडागु खः । खयां थथे धायो च्वनय् गहु बेकार खः । छाय् धःसा छु लिसः बिइ धाय्गु नं सिया ? छु म्हेगः भी ब्वनामि (विद्यार्थी) खः । जिम्मा कःधाय् म्वःपुं अलय् समाजया धात्येंगु खाँ मसिया पुं मचा खाचा तजकः । आदर्शया बाखं ब्वडः उकिया भरय् आदर्शया खाँ ल्हः जुयापुं दक थौं थव पूँजीवादी समाजया खवः पा खानय् धुन । धेबा मदय्क छुहे मज्जुगु खाँ थझुके धुन । मचाखाचा व जहानम्हासियागु दुःख स्वय मफूत । अलय् ई नपां वानय् मफै जक ग्यात । उकिं जि हिल वाडा । म्हेगः याय्गु खाँ व ईलं धाय्कगु जक खः । छु छाय् कुतुकुलः च्वडा । अजगु म्वः मस्गु खाँ जक । धाइगु नं जिं मथुयागु मखु ।

अथेन्दुःख जिता छाय् लग्य् जूलालय् धःसा छु अपुगु लॉ व थःगु जक स्वार्थ स्वतः । भी थजपुं सः, स्यूपिसं थथे समाजता ह्यूपा ह्यगुलि मस्वर्से लिचिल वान धःसा मेपुं सुं स्वइगु ? थव देश व समाजया लागिं योगदान सुं याइगु ? म्हेगः समाजय् ह्यूपा ह्यया लागिं नपां नपां ज्या साडाम्हा छम्हा सःम्हापा पासा थःगु विचलं भःभः न्ह्यो बिसे वान । छ थजपुं सःस्यू थूपु छम्हा नेम्हा मनू ब्वलाक्यता नेपः मां ता तः दापिय मालि । थःगु स्वार्थया लागिं जक ज्या सानिपुं छ थन्योपुं स्वार्थी त्यता देशं छु आशा याई दक ? उकिं समाजय् ह्यूपा हैपुं सपुत त ईलं फ्वडः च्वंगु दः । छथिंजःपुं थुया नं मथु पहः याडः लॉपु हिइकिपुं कपुत मखु । अथेन्छु लापुं फहिलिगु बिचः याडः थव पौ च्वयो च्वडा । गुकिं नेपः मां न छत्ता यक्व यक्व सुभाय् देछाई ।

वहे छु पुलाम्हा पासा, कुशल

द्यःलाया कर्म

छथाय् दूर गामे (देशं पिने) छखलः
पो (द्यःला) तयेगु परिवार दु । भात,
कला काय् छम्हा म्हयाय् छम्हा प्यम्हसिगु
परिवार । द्यःलातये अप्पो याना कष्ट पूर्ण
जीवन हे जुया च्वन । कलाम्ह उखे थुखे
देके वैपिंके जाकि फवना, जाकि मुना हयेगु,
वा लैवले च्वाफि ज्वना वा पुना मुंका हयेगु
ज्या याई थुखे भातम्हसिया न्या लावनेगु
ज्या दु । तर वया दर्वारे तुं छथाय् वं
पूवनेगु चिकिचा धंगु जागिर छगु नं दु ।
वइत लय् लय् न्हयटका दां खानगी दु ।
उगु बखते हे जुसां लछीया ७ टका दामं छु
तरे ज्वी ?

न्हिथं दर्वारे वँपू वनीगु अथे बँपूना
चं चं चं थःगु दुःखं पौंका पुतु पुतुं हाला
च्वनिगु जुया च्वन ।

“छु याना नयेगु ? जयमांयातनि
विइला, खुसी नी चुइके छोयेला ? त्यासानि
बिईगुला ?”

द्यः लाया थये भुनु भुनुं हाला वं
पुना यंका च्वनिगु । छन्हु व दर्वारया
महारानी भ्यालं थस्वया च्वंगु पाखे लात ।
वं अथे प्रश्न याना च्वंगु महारानीया न्हायपने
थयन ।

“थव द्यःला छु धका हाला च्वंगु
थें” महारानीया मने वन ।

“का । व द्यलायात थन छको
सताहीं धका महारानीं थःम्ह नोकर
छम्हसित अन्हे यात । वना व नोकरं
द्यःलायात सःता तुरन्त हे महारानीया
न्हयोने ब्वना हल ।

“ए द्यःला बाबुचा ! छु धका भुनु
भुनुं हाला च्वनागु ? खः ।” महारानीं
न्यन ।

“खः महारानी ! लय् लय् खानगी
७- तकाचा दु । जयमांयातनीं पुलेला धयागु
म्हयाय यातनीं विइला, त्यासा नीं बिईला

धयागु काययात नीं नकेला धयागु । खुसी
नीं चुइके छोयेला धयागु कलाचित नीं
विर्झिला ? धयागु खः, महारानी ।” द्यःलां
व्याख्या याना कन ।

वैगु लिसःयागु सार महारानी
थुईका अति प्रभावित जुल ।

“का, कन्हे छको जितः नापला” हुकुम
विया छोत । छे थ्यंका कलाम्हं न्यन“
महारानी छुं मधाला ?“ “खः, कन्हे छको
नापला धका महारानीं उजं दयका हल ।”
भातम्हं धाल ।

चंबले छम्ह बुढाया तुसी छगो मरेकं मजिया
बजार पतिं चा चाहिला माला जुया चंगु
गनं हे लुइके मफया हायल कायल जुया
वया चव चवं वहे द्यः लाया तुसी ज्वना
वयाचंगु नापलात । बुढाला लय् ताल ।

ए बाबुचा ! आम तुसी मिईगु
खःला ? बुढां धाल ।

“गन मीगु ? मिईमखु” द्यःलां
लिस विल ।

“अथे धाय मते । बरु हीतका दा
विई आम तुसी छग जितः व्यू वा, बुढां
धाल ।

उगु बखते तुसि छगोया हीतका
दां धायगु ला सिकहे आपा वःगु जुल ।
द्यःलाया वहे दांया लोभ “का यंकी” धका
तुसी सुरूक्क बिल हीटका दां ज्वना लय्
लय् ताया छे वन ।

“का मिसा १० टका दां कया
तुसीचा छग महारानीं वकस व्यूगु हे मीया
वया” द्यःलां धाल ।

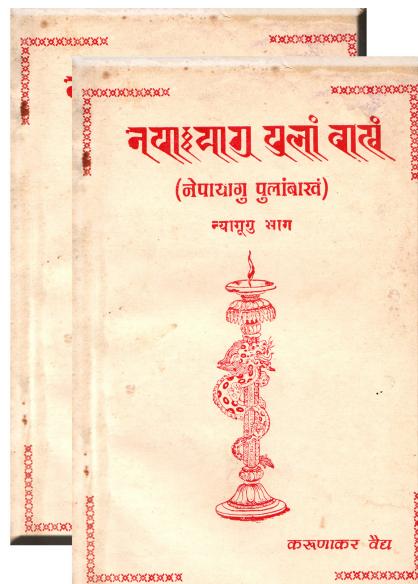
“धत बुद्धी मदुम्ह मिजं ।
महारानी व्यूगु तुसीनं अथे मिया वयेगुला”
कलाम्हं धिक्कार यात ।

कन्हे खुनुं सदां थे द्यःलाया दरवारे
वँपूवन महारानी उत्सुक जुया वैत सता
न्यन ए बाबुचा ! तुसी स्यंका नये धुनला
?” “मनया महारानी !
बुढाचा छम्हसित १० टका दां कया मिया
छोया” द्यःलां खाँ प्वंकल ।

महारानी छु विचाः याना वकस
व्यूगु तुसी छम्ह अनजान बुढायागु ल्हातय्
लावंगु न्यना दिक्क ताया धाल-“धिक्कार
!” छंगु भाय । आवंनि छ कन्हे निसें बँ पू
नं वये म्वाल ।”

उखुन्हु निसें द्यःलायात जागिरं हे
लिकया छोत ।

उलिचिया बाखं थुली.....

अनंलि, कन्हे खुन्हु नं वँपू वन ।
व विचरायात महारानीया न छुं बक्स बिईगु
मन दु अथेसां चाकर नोकरतसे चाहुइका
च्वनेमा । उकिं छु विईगु इच्छा जुसां बिई
मछि । उकि महारानी तुसी छगो हया
ताना उकि दुने असर्फि जायक तया पिने
हानं सीमदयेक प्यपुंका व द्यःलायात सःता
धाल “ए बाबुचा ! ना तुसी छगो ज्वना हुं
!”

“जय जुईमा । महारानी !” धया
तुसी ज्वना वन । संयोग वस, लय् वना

જિગુ છું - છું મદુરહ મચા

પુર્ણ વૈદ

જિગુ છું -

છું મદુરહ મચા !

જિગુ મલયુ ભવસુનાચ્વન

જિગુ મિહચા જાયેક ભઃ નૃયા: સ્વયાચ્વન ।

લાછિડુ ગ્યાનાપુક ભુખાં ઉનાચ્વન

ખુંત નં ભ્યા હે મરયાસેં થસ્વયાચ્વન

ઇમિગુ મ્હુતુદુ નિર્માણયા ઘોષણા ઇલાતા:ગુ દુ

ચાન્હે સ્વાહાને ધંકા: ખું સયાચ્વંગુ થવ ઈબ્ય:

છુંત નં થૌ ધું જુયા: વયાચ્વન

સિરપા: વ આષિકયા પતિં ફ્યતુપ્યપ્યં

દુંને દુંને કુથી મ્હ્યાહ બોરા ત્યાથયા: ।

ધાટથેં લા થલ હે બમલા: ભીગુ

શ્રષ્ટાયા અયોગ્યતા વ અસમર્થતાં

ઉકિં લા વં વં મદ્યેક લાકાલુકુ યાના

કાયેફત ભીકે ભીતિ ।

થુકિડુ મુનાચ્વંગુ ભીગુ આયુ,

ભીગુ સુખયા શ્રી સમ્પદા ।

નિભાલં હે થૌ ખિડું વાગાના: મખા

સુથ પિયાચ્વંગુ છું છખાં કાંમ્હ ન્હિ દુહાં વયા

મખા ।

સુધાતં પિતું હે - ખુંગવલયુ લ્વ: મંગુલિં મખા

આશા, વિશ્વાસં ।

છું મામાં - છુંયુ દુહાં વયાચ્વનામ્હ જિ

તર સાતુ વંકાચ્વંમ્હ જિગુ છું

જિ ખનેવં હે ચિલ્લાયુ દના: જિથાયુ બ્વાં

કય્યચ્યા: વયાચ્વન ।

થુકથં થી, જિ છુંયુ મખુ

છું જિકે દુહાં વયાચ્વન ।

જિ છું મખુ, છું જિકે પિસ્વયાચ્વન

થૌં જિગુ મિહા રિકર્ડ ખ: વયાગુ

ભાવ ભાષા અભિવ્યક્તિયા,

ખ્વા: થવ છગુ નોટિસ બોર્ડ ખ: વયાગુ

ગુકી સંકટકાલિન ઇન્ટોનેશન

બુયા વયાચ્વન ।

થથે છું મામાં -

જિ થ: હે છખા છું ઢલાન જુજું વયાચ્વના

છુંયા નં છું - ક્વથા થવકાચ્વન જિગુ મહિંદું

ધાયે છગુ ગાં, છગુ દેયુ

જિ દુને દુને જાયા વયાચ્વન

લં મામાં -

થ: હે છષુ મૂલું ચતવાના ચ્વના થે, વનેમા:ગુ

પા: ગાં -

થ: હે છગુ ચ્વકા લ્યનાચ્વના થેં, ફ્વચાયેકેમા:ગુ

થ:ત પુલા મંવંક સુ ગન થયનેફુગુ દુ ?

થૌં જિગુ મહિંદું બું, મુખુ ચાસુ વયાચ્વન

કન્હૈયા ઉત્સુકતાં કાયાચ્વન

થૌં મહિંદું પાલ્ચા ચ્યાકા ચચ્છિં

સ્વાંતિકિ તનાચ્વનામ્હ ભક્ત જિ

લમ્પસાર બેફિક્રી ન્હ્ય: વયેકે મફુ થૌં જિ

જિ મનયુ વ: થેં લા થેં મૂપુલે મફુ થૌં

થમ્હં હે થ:ગુ છું લહાદ્યા ગ્યા: ભાસં

થમ્હં હે ગ:કિઉ વનેયા ભયં

ગુકિડુ ભાસુ ફિનાચ્વંગુ દુ ફુક્ક જિગુ

જન્મ, થાય્બાયુ, છુપે, છજુ વ

લ્હા:, તુ

ઝ્યા ખ્વા: સ્વયેમા: જિત: થ:ગુ મ્હ તિપ્યંકેત નં થૌં ।

કિ ગન્ જિગુ હૈ તપસ્યાં વિદ્ધ તિન્હ્યા વયે થમફયેમા ।

જિગુ હે લા ચ: ચ: પુયેત ।

કિ ગન્ જિગુ છું પાતાલ દુહાં વને થમફયેમા

વયા લાફ: પિયા નયેગુ તાકં ।

(સિતુ દ:૪૮ : ૧૦૫૨)

**ખવપ નગરપાલિકાતા ન્હ્યાબલો સફા,
સુગધર તય્યગુ સકલ નગરવાસીતય્યગુ કર્તવ્ય ખ: ।**

मोहनीया खापा चायकिंगु दिनलास्वानय्गु

आशा कुमार चिकंबरजार

हिन्दु समाजय मोहनी नखा दकलय तःहांगु नखा काथं कायो तःगु दः। गुब्ले मनूत सभ्य जुयो चवनय सय्कला अलय उब्ले अमिसं मनूया मनहवयकः च्वनय्गु ज्या नं सय्कला। वहे इवलय् मनूतय्सं जात्रा-पात्रा, नखा-चखानं दय्कगु जुल। उगु जात्रा-पात्रा सं छजु बांलाक तियो, छभ्वः साकः नयो जुयगु नं सय्कल। उलिजक मखु मनूतय्स रस रद्गु नं याय् सय्कल। वहे रसरद्ग, न्हिलासू, नपां थवं थः या क्वात्तुगु भावना नं काल बिल याय् सय्कल। उगु रहन-सहन तजिलजिसं छगु अदृश्य शक्ति नं दुथ्याकल। व खः द्यो द्योया भक्तिरसं जःगु भाव-भक्ति, भजन, स्तुतिगान, महिमा हा हां मनूया मनय छगु काथं संस्कृतिया हाँगः, काकां वान। उगु हाँगः ढलान छेँया कःपिं नपां वलागः सिमा बुयो वथें अपलं थाकुसां उकिता कः धा धां यंकल। अलय मोहनीया ई नपां मालश्री नं ब्वलान। व धिमेबाजा, सिस्या, भुस्या, धाँबाजा, बाँसुरी, इयाली, पछिमायँ अनेक बाजा नपां मनूत लय्ता तां प्याखं खायायँ काल, गुब्लें प्याखं खायाय काल, गुब्लें लाहा तुतिसांकः, गुब्लें खालय् न्हिलासुं जाय्कः। वहे जात्रा-पात्रा, भीगु, तजिलजि हे छगु सभ्यताया म्हासिइका काथं संस्कृति जुयो पिलु वल। वहे इवलय् सामाज्याया वामायें फय् नपां त्वाय चिडः कप भातिचा क्वः क्वः छुक ह्यांगु सिन्हं ह्योंगु क्वच्छा नपां हाकुगु मोहनी तिडः कपालय नलास्वं छुयो छगु बिस्कं पहः या नखा जुयो दाँ वई मोहनी नखा।

छु नं नखा दुनय उकिया थःथःगु हे पहः दै। विशेषता दै। अलय छुड ह्यगु निसें क्वचाय्केगु तक थःगु हे नीति, नियम दै। मोहनीया श्री गणेश नं नला स्वाडः न्ह्याकी। नला स्वानय्गु

ज्या छेँ या थाकाली नं याई। गुम्हासिता नेवः समाजय छेँ या नायो भाजु दक घाई। थव छगु काथंया नेवः समाजय जेष्ठ नागरिक प्रतिया सम्मान खः। जेष्ठ नागरिकता हे छाय नला स्वांकलालय् ? थुकिनं छकः मन वायकः स्वय दः सा बांला जुई।

जेष्ठ नागरिकया साँ अथें तुइगु मखु जक धाई। म्हेगः छु विश्वविद्यालय या दसि पौ मरुगु इलय वर्ष हे अमिगु विशेषज्ञताया दसिपौ खः। अनुभव व थमनं स्वयो - खाडः वयो च्वंगु घटनाया साक्षी अलय थः हे पात्र काथं फयो वयो च्वंम्हा वहे थाकालीम्हा बाज्यां थुब्लय् नलास्वं बयो मवगु, थुब्ले मोहनी मफःगु, थुब्ले सुकुन्दा सीडः दच्छितक दसांकःगु, थजगु थमनं फयागु दुःख व खाडगु घटनात किपालु स्वयायें च्वंकः काडः हई। मानौ न्यडः च्वंपु छ्य छुइपु ग्याचिकुलिं दायो वानिला धायथें च्वंकः। उकिनं नला स्वानय्गु ज्या वहे थाकालीता याकः तःगु जुयमः। नपां थुगु नलास्वानय्गु थाय् धुकु क्वथाय् याइगुलिं नं न्हपान्हपा धुकुति नायो नकी जक वानिगुलिं नं थथे यागु जुयमः। अलय धुकुक्वथाया भुरी ल्हवयो क्यन्यगु छाय ? धायो थःगु संस्कार गोप्य खाँ नं थः परिवारता जक कानिगुलिं थथे यागु जुयमः।

नला स्वानय्ता खुसी बगलय्या पाँचा हे कायो ह्यमः। गुलिसिनं पहाड पर्वतं वर्षा चुइक हःगु चा नपां गड्गां हःगु चा: जूगुलिं पाँचा हे मःगु खाँ तः सां वर्षा क्वचाय्कः चिकुलाया सद्केत नपां थःथाय् पवित्र खुसी चुलः मवांसे च्वडः च्वंम्हा पाँचा हे पवित्र धायगु मति सम्मानस हःगु जुयमः धः सां पुसा पियता खः मसिइकेता पाँचाखय् तःगु धःसा वैज्ञानिक तथ्य खः। अलय न्हूंगु चाभ्योतय् तय्मः गु नं चिस्यान (खवंकःतय्ता) उलि हे वैज्ञानिक खानय् दः। नपां छेँया नकीं नं निना: ह्यो न्हिं छक पुजा याडः निना: तानय्गुलिं नं उगु इलय् मता मरुगुलिं प्रायः ख्यूंगु थासय धुकु क्वथा जुइगुलिं वा मे पिन्ता क्यन्य मज्यू धायगु विश्वासया खापा तिडः पुजा याइगुलिं सुकुन्दा च्याकिंगु मता विय मःगु नं याडः तःगु जुयमः। धात्थेंगु खाँ याँ अथे क्वथा दुनय् भ्योतय् तयो नलास्वं सालिगु भ्योतं तपुयो तैगु प्रविधि नं थौं कन्हेया आधुनिक खेती खय् प्लाष्टिकयन तनेल तय्गु या दसु: धःसां मपा।

स्वनिगः या दह्या नाः चालः वांसेलिं थाना मञ्जुश्री नं पलेस्वं पिडः कृषि याय् जिइलाकि मजिइ धायो परीक्षण याडः स्व

थें। थुगु कृषिखय् आधारित उब्लेया समाजय नला स्वानय्गु छगु विजांकुरण (Germenation) हे जुयमः। स्वनिग, पुखु जुयो च्वगुलि पुखुली क्वसियो च्वगु पाँचा हे मखा जुई? अलय उगु पाँचाखय् पुसा सालय बलय बाली बुयो वै लाकि मवै धायगु परीक्षण नलास्वानय्गु मखु जक गथे धाय् फै? उकिं कृषिया मुलुखा काथं प्वा तय्गु वा कृषिसभ्यताया मू लुखा नला स्वानय्गु जुयमः। छिं नं थःगु तर्क तय फै। अलय वहे (विजांकुरण) सालागु पुसा चुली जायो बुयो वसेलिं लसतां जाय्कः वहे नला स्वं कुथि, नलास्वं भ्यो खय् खा, (गनां हाय्य) स्याडः बली बियो लसता प्वंकगु जुयमः। नपां धाँलाचा, धालाँचाखय् थवै, उकि देनय् केरापा, उकि देनय् काचिगु ला पायँचा तैगुलिं मानव सभ्यताया जड्गली युगया ताकी थागयो कृषि युगया खापा चाय्कः पला छिगूया चिं खः दक धाय्फः नला स्वानय्गु परम्परा। उब्ले नलास्वानय्ता लाजा, त्यछ्वः तैगु चलतं नं थानाया पहाडी भेगया नसाया प्रतिनिधित्व बाली कार्थ काय् फः। अलय भोत बर्मेली परिवारया नेवः तयसं ज्वडः वगु उगु उच्च पहाडी भेगया बालीया परीक्षण मखु जक धाय् मछिं। उकिं भौगोलिक स्थिति नपां थानाया वः फय् लिभः चा: फुक्कया परीक्षण नला स्वानय्गु यागु जुयमः।

कौलाथव प्रतिपदा निसें सुरु जुइगु न्हपांगु दिनसं नला स्वानय्गु याइगु जुल। उकिं मोहनी नखाया खापा चाय्किगु दिं जक धाया। मोहनी मालश्री धुन म्यै नपां चं चं धःगु लकस अलय् थमनं पिडागु असारया सिन्हाज्या अः मंसिरं सामाज्या याडः बाली दुकाय् दैगुलिं वागुजि क्वद्गु थें थः नं भातिचा स्यं स्यं धाय्क, घुगुघुगु पलाछिड जुई। नपां मोहनीया मःगु ज्वलंछि मुंक ज्वी। नहपा नहपा जूसा त्वालय् मोहनी वगयु सद्केत गाइँचां मालश्री हालः न्यंकः सूचं बिई अः रेडियो टेलिभिजन व एफ.एम. सूचं ब्यूथै। अलय् उकिया लागि मोहनीबलय् वहे गाईचायता झवै ब्व छब्ब बियो मानय् याई। गुगु चलन अः ताडः हे वान। अथेहे सुथाय् न्हःपां धवै बजीं धाधां बजि लह्यगु याई। बजि लह्यता त्वालय्या जलाखाला व थः थितिपिसं गवाहाली याई। खा महः बलय् निसें दडः बजि लह्यगु याई। बजि लह्यता अस्थायी भुथु दाडः भाजं नेगलय् वासियो, वतां सांकः धवमा, अमा वा मामापिसं वासिई। थथाय् दःगु छ्वः (मुडः तःगु मल्तामा कछिचात) दुयो माँः हच्याकः धेरकछिं माँः खितिखिति यायां वासिई, थिक्क याडः मबुक नं मज्यू क्वयके नं मज्यु छम्हा विशेषज्ञं थें वा बुकः सिई। उकिया नेन्हू प्यन्हू न्हपा हे वा फ्वयो तःगु जुयमः। अलय् सिँयाय्गु उगलय् लुसिं नेम्हासिं पालं पः बजि लह्यई। बजि पायँ चिनी जक कुसाकुति कुली। व कुसाकुति कुलिम्हा सिं लुसीं बजी नं लह्यो मेगु लाहातं कुसाकुति कुलिगु

सचिष्ठव हिंगुगूरु ख्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

स्वय बलय् छम्हा विशेषज्ञ थें हे खानय् दै। अलय् बजी गुलि बल्लाक लह्यगु धाय्गु नं सिइके मः। मखुसा च्वका बजि अपः दई। बजी उगलं लिकायो दालुखय् तै बलय् ब्वयो वांगु माँः नय्ता वम्हा खिचाता धवमां मिलापुगु च्याडः च्वंगु धेरकछिं दः बलय् पू नं पुडः स्या नं स्यागुलिं धेरकछिं दाय्कः च्वंगु खिच्वा हेलाचा थिइबलय् नपां ग्याइगु उखान थौं कन्हे याय् पिन्ता छु छुथें जुय धुक्कल ज्वी। उलिजक मखु च्वे बजि लह्यता न्हि थाडागु ज्याभःत बजि मिल वःसेलिं खाँवः धुकु खय् जक ल्यं दतानि। अलय् नेवः संस्कारया व पुलांगु प्रविधि स्वयता ‘महोत्सव’ वय्के माल। अलय बजिमिल नपां ख्वप जिल्लाया तिनिगः मि दाजुकिजा पिनिगु ब्यवसाय नं चबुत। मखुसा -

द्योयाता सिया बजी
मयजुयाता लह्या बजी
भाजुयाता तिकीं बजी नंहं।

धायो छगू नेवः समाजय् तस्कं नां जःगु तिकी बजी (गुकिता कुतिं लह्यगु) नं ताडः वान। नपां च्वकः मि चित्रपुर या ख्वः बजि नं सालुयो वान। अलय् मोहनीया इलय् न्हैंगु वा या बजी लह्यो झ्वेनय् मः पिनि अः वागुजी तुडः खलचाय् बजी लह्यो खः थें जक यागु नं न्यनय् दत। बजीया तयारी सिध्यक जकः नलास्वानय्गु याइगु नं भी पुर्खा धायो तक गुलिं नं नलस्वानय्गु मोहनी नखाया लुखा चाइकिगु दिं जक धाय् फः।

मोहनीया न्हपांगु दिनय् सुथाय् ब्रम्हायणी (ख्वपयं) वाड-ख्वः सिल, छँ वयो नलास्वानिपुं नं दः। अलय बहनी स्वंतकि ताँ वानय्गु धायो नलास्वांसां निसें नवरात वानय्गु नं याई। उकिं नं थुगुदि श्री गणेश खः मोहनीया वनलिं छसिकाथं माहेश्वरी, कुमारी, भद्रकाली, बारही, इन्द्रायणी, महाकाली, महालक्ष्मी व त्रिपुरसुन्दरी धुकः हकनं दशामि खुनुं ब्रम्हायणी हे वाडः क्वचाय्कि। थुकाथं गतानं न्ह्याकगु खः आनातुं क्वचाय्किगु प्रचलत न छगु विशेषता मधः से मगा। गुलिंसिनं बुखुनुं हे सीय यो धाइगु धापु थाना ज्वं थें च्वं। वनं लिपा तिनि महिषासुरया प्रतिक मैं स्याडः, खँमें ब्वाकः, स्याडः विजयया प्रतिक काथं किम्बदन्ती काडः संस्कार हज्याक यंकगु जुयमः। ख्वपय् नवदुर्गाया जात्रा मल्लकालय् न्ह्याकगु धःसेलिं-खँ-मेया जात्रा नं उब्ले निसे हे जक वगु मखुला, ज्वी। अलय कुछि झवै (बजि हे कुछि तयो नैगु) नपां केरापाखय् तयो नैगु नपां मैं स्याडः छेंगु तुकिगु चलतं मोहनी नखाता कृषियुगय् मयंकसें मगा।

धात्यें कृषि युगया प्रारम्भ काथं डाय्किगु ज्वी नलास्वानय्गु ज्या धाय्गु ज्या नपां कथहैं संस्कार व संस्कृति काथं न्ह्याकः वयो च्वंगुलि भीगु थःगु इतिहास, म्हासिइका अलय भी पूर्खाया पला ख्वायै दः मधसें मगा।

सचिव हिंगूगू खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

थःयत्थे बैद्यक चायके व्यूसा देश विदेशीतय्गु लाहातय् लःवानि

- नारायण मान बिजुवठ्ठे

असोज ११ जाते

खप नगरपालिका व भक्तपुरपर्टन विकास समितिया मंकः ग्रामालय् बिहिबार खपय् पर्यटन व्यवसायया भविष्य बारे ज्ञान अन्तरक्रियासं तेपाल मजदुर किसान पार्टीया तायो भाजु नारायणमान बिजुवठ्ठे (रोहित) जुं राष्ट्रिय पुँजीपति वर्ग सचेत जुयमःगु खाँ ब्याकसे बैद्यकत पुँजीवादी व्यवस्थाया हिनुली थें खः उकिं बिदेशी तय्ता यथें बैद्यक चायके व्यूसा दे विदेशीतय्गु लाहातय् लः वानि धायोदिल ।

संसदय् विदेशी बैद्यक चायके व्यूगुलि नेपाल मजदुर किसान पार्टी विरोध यागु खाँ कुलदिसे वयकलं पर्यटन व्यवसायी पिसं अर्थशास्त्र ब्वनय्मः धायोदिल । वयकलं नेपःया थी थी थासय् विदेशीतय्सं व्यवसाय्या नामय् पसःत चायकः नेपःमि पिनिगु पसःत तिकेब्यूगु पाखय् सचेत यासे विदेशी लाय् द्वाहूँ वसेलिं नेपः विदेशीतय्गु लाहातय् लः वानिगुलि होस याय्मः धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पर्यटन पाखं वगु आम्दानी जनताया लाहातय् थ्यक्यूनु कुतः खप नगरपालिकां

लाँ ढलान

खप नगरपालिका वडा नं. ८ या थुसाचा (महेश्वरी बैक्वेट) निसें चाँगु नारायण नगरपालिका वडा नं. ९ निसें चुनदेवी देगः तकया लाँ ढलान ज्या जुयो च्वांगु दः । खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं उगु थुसाचा निसें चुनदेवी (च्वलिं द्यो) तक या आर.एम. सी ढलान यागु थासय् भायो असोज १५ गते स्वःयो दिल ।

याडः वयो च्वांगु खाँ ब्याकसे सचिव हिंगूगू खप देया लिधांसाय् अः याय्गु व लिपा थ्यक्या दीर्घकालीन योजना दयकः ज्या साडः च्वांगु नपां खप देता पर्यटकत छक मवसें मगागु गन्तब्य स्थल काथं हछ्याय्गु मदिक्क कुतः जुयो च्वांगु खाँ ब्याकः दिल ।

पर्यटन विकासयालागां खप नगरपालिकालाई इलय्-ब्यलय् योम्हारी ब्वज्या, सांस्कृतिक पदयात्रा, घरेलु उत्पादन मेला थजगु ज्या इवः त याडः वयो च्वांगु खाँ कुलः दिसे प्रमुख पूजापति जुं मुर्त व अमूर्त सम्पदा ल्यकः म्वाकः तय्गु ज्याखय् नं नगरपालिकां ब्वस्पलागु ज्या याडः वयो च्वांगु दः धायोदिल । पर्यटन व्यवसाय् थःगु हे देशय् ज्या बिय दैगु नपां अर्थिक विकासया लिधांसा ज्गुलिं राज्यं थुकिता हदाय तयमः धायोदिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. ५ या बडाध्यक्ष योगेन्द्र मान बिजुवठ्ठे जुं खप दे या कला व संस्कृतिया खायैं अपलं मनूतय्सं अध्ययन अनुसन्धान याडः वयो च्वांगु खाँ ब्याकसे बामपन्थीत अपलं बहुमत दःगु खप देशय् देगः मठत ल्यकः म्वाकः तःगु खाडविदेशी पासापुं अजू चःगु खाँ ब्याक दिल ।

खप नगरपालिका पर्यटन शाखा प्रमुख गौतम लासिवां सांस्कृतिक लागाय् मता याय्गु व्यवस्था याय् मःगु नपां मःगु नगरपालिकां व्यवस्था याय्मः दक जनतां माग याडः च्वांगु खाँ ब्याक दिल ।

भक्तपुर पर्यटन विकास समितिया नायो दिपेशराज शर्माया सभानायोलय् ज्गु ज्या इवः सं घरेलु तथा साना उद्योग संघया नायो प्रेमकृष्णा खर्बुजा, निल कृष्णा ताम्राकार, राम सुन्दर भेले व उद्योग वाणिज्य संघया नायो शिव प्रसाद मानन्धरं भिन्तुना न्वचु तयो दिल ।

सचिव हिंगूगु ख्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

ख्वप नगरपालिकां संविधानया भावना काथं समाजवाद उन्मुख ज्या याडःच्वंगु दः

असोज १२ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नेपःया संविधान व संघियताया भावना काथं ख्वप नगरपालिकां ज्या साडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

नेपः व थी थी देशया नगरपालिकाया प्रमुख, उप-प्रमुख नपां प्रतिनिधिमण्डलता लसकुस यासे नगर प्रमुख प्रजापति जुं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया सिद्धान्तता व्यवहारय् छ्यलय्गु काथं नगरपालिकां समाजवाद उन्मुख ज्या साडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे स्थानीय तह बलासा जनता बलाई । जिमिसं स्थानीय तहता अधिकारं जायके मःगु थी थीत्वहः तयो संघ व प्रदेशं स्थानीय तहया अधिकार लाकः काकां वयो च्वंगुलि जिमिगु आपति दः, वयकलं धायो दिल ।

वयकलं शिक्षा स्वास्थ्य उपचार सम्पदा ल्यंकः स्वाकः तय्गु सुचुकु थजगु ज्याख्य् ख्वप नगरपालिकां विशेष जोड बियो ज्या याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे जिपुं थःगु तुतिख्य् थः हे दानय्गु कुतः याडः च्वडागु खाँ ब्याकः दिल ।

ल्यासे ल्याहोपिन्ता शिक्षा नपां लाहातय् सीप दय्कः बियता

अभिमुखीकरण

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई छूँ छूँ नर्सिङ्ड व ब्वनय् कुथि नर्सिङ्डया नियमित बैठक असोज १७ गते च्वन । बैठकय् प्रमुख प्रजापति जुं छूँ छूँ नर्स व ब्वनय् कुथि नर्स पिन्ता समसामयिक विषयसं अभिमुखीकरण ज्या इवः याडः दिल ।

नगरपालिकां चिनियाँ भाय् जापानी भाय् डकःमि, सिंकःमि, सॉच्चाकय्गु, ज्वरय् याय्गु, सुज्या सुयगु थजगु लाहातय् ज्या दैगु तालिमत बियो वयो च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

ज्या इवःसं पाखीबास नगरपालिकाया प्रमुख ज्ञान बहादुर गुरुडं थःगु नगरपालिकाय् स्रोत व साधन म्हवचा जूगुलिं केन्द्र व प्रदेशकय् लाहा फयो च्वनय् मगुलिं विकास निर्माण लिपा लागुखाँ काडः दिसे ख्वप नगरपालिकां यागु लुम्गु लसकुसं लयता प्वंकदिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं. ५ या वडाध्यक्ष योगेन्द्रमान बिजुक्लै जुं थी थी नगरपालिकाया प्रमुख, उपप्रमुख पिन्ता लसकुस याय् खांगुलि लसता प्वंकदिलसा नगरप्रमुख प्रजापति जुं स्वदेशी व विदेशी थी थी नगरपालिकाया प्रमुख, उप-प्रमुख पिन्ता मतिनाया चिं काथं म्हवय् खा इयो व नगरपालिकाया पिथनात उपहार काथं लः ल्हाडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजती जोशी भ्रमण पुचः ता लाय्कु ध्वाकाय् तकातपुली पुइकः खादा क्वखाय्कः लसकुस याडः द्यूगु खः । ख्वप भ्रमणय् भःपु मध्ये जनवादी गणतन्त्र चीनया Deputy Director Liu Hong, Foreign Affairs, Office of Zhenzhu Municipal People's Government, Programme Officer Bohyun Kim, City Net Secretariat, Deputy Secretary Sun Huaiqiu, General of the CPC Xian Municipal committee, मेलम्ची नगरपालिकाया प्रमुख आइत मान तामाड, जितपुर सिमरा उप महानगरपालिकाया उप प्रमुख भोला प्रसाद अधिकारी, मानाड डिस्याड गाउँपालिकाया उप प्रमुख छिरिड गुरुड, रामग्राम नगरपालिकाया उप प्रमुख सम्भना चौधरी व अमरगढी नगरपालिकाया उप प्रमुख पार्वती भुकालपुं भःगु खःसा उगु भ्रमण पुचलं लाय्कु तःमाही, दतात्रय लागा, ख्वप अस्पताल, ख्वप इन्जिनियरिड कलेज त चाह्य् भःगु खः ।

सचिव हिंगूगू खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

प्रमुख प्रजापति नपां अन्तरक्रिया

असोज १२ गते

बागमती प्रदेशया प्रदेश सुशासन केन्द्र पाखं थी थी स्थानीय तह्या अधिकृतस्तर सातौं, आठौं तह्या कर्मचारी पिनिगु 'विकास व्यवस्थापन व सेवा प्रवाह' विषयसं सेवाकालीन तालिमया इवलय् खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां खप नगरपालिकाया सभाकक्षसं अन्तरक्रिया Meet the Mayor ज्या इवः जुल ।

ज्या इवःसं प्रस्तुतीकरण क्यडः: दिसे प्रमुख प्रजापति जु खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु सुचुकुचु, फोहर मैला थासय् लाक्यगु नपां ल्यासेल्याम्होपिन्ता लाहातय् ज्या दैगु तालिम बियो थःगु तुतिखय् दानय् फय्केगु मतिं ज्या साडः वगु खाँ ब्याकसे वयकलं खप नगरपालिकां स्थानीय जनताया समस्या न्यडः वयागु नपां समाजवाद उन्मुख ज्या याडः वयागु खाँ काडः दिल । 'जिपु जनताया जनप्रतिनिधि खः, जनताया नितिं हे ज्या सानय्गु खाँ ब्याकसे वयकलं सहभागी पिनिगु न्ह्यसःया लिस बियोदिसे नगरपालिकां छगू छगू विषयया कानुन दय्कः ज्या साडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

भःपिसं शैक्षिक ऋण व छात्रवृति इडः बियगु प्रकृया उपभोक्ता समितिपाखं ज्या याङ्गु पहः, महिला बालबालिका व

अपाङ्ग तय्गु नितिं नगरपालिकां याडः वयो च्वंगु ज्या व कर्मचारी व्यवस्थापनया खाँ न्यडः दिल । खप नगरपालिकाया मेयर जु नपां नपालाय खांगु नपां नगरपालिकां याडः च्वंगु ज्यात न्यनय् खांगुलि लय्ता प्वंकः दिल ।

ज्या इवःसं प्रदेश सुशासन केन्द्रया निर्देशक गीता गुरुडः, उप निर्देशक विनोद विदारी नपां २६ म्हा प्रशिक्षार्थीत भःगु खः । उप निर्देशक विदारी जु ज्या इवःया तातुना काडः दयगु खः ।

खप तिलगड्गा आँखा अस्पताल

असोज १५ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख नपां खप तिलगड्गा आँखा अस्पताल ब्यवस्थापन समितिया नायो भाजु सुनिल प्रजापति जुया नायोसुई खप तिलगड्गा आँखा अस्पताल ब्यवस्थापन समितिया बैठक सोमबार खप नगरपालिकाया सभाकक्ष सं जुल ।

उगु बैठकसं खप तिलगड्गा आँखा अस्पताल खपया कजि धिरज अधिकारी जु खप तिलगड्गा आँखा अस्पताल खपया अर्थिक वर्ष २०७९/८० या वार्षिक प्रगति विवरण पिभवयो दिल ।

उगु प्रगति विवरण सं नीच्याद्व व स्वीच्याम्हा मिखाया ल्वगिपिसं मिखा जाँचय याकगु खः । गुकि हिंछद्व स्वस व नी न्यम्हा नियमित सेवा ग्राही त खःसा हिंखुद्व व न्ह्यस व हिंखुम्हा स्वास्थ्य बिमा दःपुं ल्वगि त खः ।

आ.व. २०७९/८० खय् ७१० म्हा सिया मिखाया अपरेशन यागु खः । वहे आर्थिक वर्षय अस्पतालया गवसालय जुगू सामुदायिक आँखा उपचार शिविरय् ३५५० म्हा व ब्वनय् कुथि यागु आँखा शिविर ३७९९ म्हा याडः मुकं ७३४९ म्हासिनं मिखा जाँचय याकगु खः । खप तिलगड्गा आँखा अस्पतालया गवसालय जुगू ब्वनय् कुथिया शिक्षिकापिनिगु पुनर्तजगी तालिमसं ३१ म्हा शिक्षकत तालिमखय् ब्वतिकःगु खः । अः उगु अस्पतालय आंशिक व पूर्णकालीन याडः २० म्हा चिकित्सक व कर्मचारीपुं ज्या साडः च्वंगु दः । आँखा अस्पतालं सुथाय् ७:०० ताइलय् निसें ५:०० ताइलय तक सेवा बियो वयो च्वंगु दःसा हप्ताया नेन्हू अपरेशन सेवा ब्यू ब्यूं वयो च्वंगु दः ।

सचिव हिंगूगु खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

खपय मंगलबार पुलुकिसी जात्रा डायकल

असोज १६ जाते

(इन्द्र जात्रा) जन्यापुन्हीया लिपांगु दिनसं खपया धार्मिक व ऐतिहासिक महत्व क: धाडः च्वांगु परम्परागत पुलुकिसी जात्रा डायकल ।

खपय लाकुलाछै त्वालं न्ह्याकिगु उगु जात्रा खपया बुलचा, तालाक्व, नासमना, वंशगोपाल इटाछै, खौमा, लायकु, त्रिपुरासुन्दरी, भोलाछै, नागपुखु(यालाछै), गःछै, सुजमारी, तचपाल (दतात्रय), गोमारी, सुकु धवाका जुयो चाहिङ्किगु खः ।

नगर प्रमुख प्रजापति व उपकुलपति बास्कोटा नपालाड़ दिल

असो१६ जाते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खप नगरपालिका पाखं चायकः तःगु कलेजय् न्हू न्हू विषयया स्वीकृतिया लागिं त्रिभुवन विश्वविद्यालयया उपकुलपति प्रा.डा. धर्मकान्त बास्कोटा ज्या ध्यानाकर्षण याडः दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं उपकुलपति बास्कोटा ज्या कार्यकक्ष भायो खप नगरपालिकां न्ह्याक च्वांगु कलेज थी थी विषयया उच्च शिक्षा विष्टा शैक्षिक संस्थात चायक, वयागु नपां ब्वनामिपिनिगु चाहना काथं न्हू न्हू विषयत ताडः यंकयगु तातुना काथं खप कलेजय् त्रि.वि.वि. अन्तरगत न्हू विषय तान्यता अःपुक बिया दकः अनुरोध याडः दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं त्रि.वि. इलय है परीक्षा मकाङ्गु, जाँचया लिच्चः अपलं लिपालाक पिकाङ्गु, मिलय मजुइकः परीक्षाया लिच्चः पिकाङ्गु नपां बन्द, हडताल, तालाबन्दी थजगु ज्याखं विश्वविद्यालय व कलजेता ब्वनामिपिसं स्वइगु है पाडः थःगु देशय ब्वनयगु मति मतः गुकिं दायँ लाखौ ब्वनामिपुं विदेशय् ब्वैं वाडः च्वांगु खाँयाता त्रि.वि.विचः याडः थःगु देशय् है ब्वंकयगु वातावरण दयकेगुलि बिचः याय्ता बः याडः दिल ।

नपालायगु इवलय उपकुलपति बास्कोटां नेपःया शिक्षा नीति ल्हवडः भिंक यंकयगु कुतः ज्योच्वांगु खाँ ब्याकसे नेपःया

खपया लाकुलाछै त्वः या जनतां पुलुथाड़ तःगुलि पुलुकिसी दयकः वाँचुगु कापतं हिडः हःनयया स्वँ (खः) पुलुं दयकः तः गु पुलुकिसी ह्यता तः माही च्वांम्हा आकास भैरबता बली बियो पुजा क्वचायके धुकः जात्रा न्ह्याकी । अलय् पुलुकिसी हःगु ताय दयकेता दुन्य च्वांम्हासिं गां थाडः वै । व नपां मेपुं प्यम्हासिं प्यकुनय् च्वडः कुबियो वै ।

जात्रा या इवलय् पुलुकिसीता बंशगोपाल व इटाछै नपां प्यद्वकां लाथाय् वा नकिगु तःमाही लायकुली मि पांकः नकिगु तौलाछै तुथि नाः त्वंकिगु चलन दः ।

देवराज इन्द्रया बाहां सेवक काथं पुलुकिसी ऐरावत किसीया प्रतिक नं धः। थुकिया स्वँखं थिलकीं दशां कै धायो मनूत चिलः चिल वानि । पुलुकिसी जात्रा नपां आकास भैरवया खःचा स्वन्हूतक यां मता व मुपात्र नं है । मुपात्र नपां धिचा नं वई । मू पात्रं यमद्योचा पालः जात्रा क्यचायकी । खाइसी खू वम्हा इन्द्रयाय् काय् जेमन्त (यमन्त/यम) ता चिडतःगु वयाता दानवरुपी मूपात्र पाल ब्यूगु अलय् यमचा मवगुलिं वया मां सची खःगु धायो थुब्ले जन्या भरी नं जुइगु खः । जन्या धुकः यमद्योचाय् मामं खसु पोछी छ्वयो हैगुलिं चिकुला थ्यनिगु विश्वास नं याई ।

शिक्षा नीतिखय् मगा, मचः जुगुलिं है शिक्षाया लागाय् बेथिति जुयो जुयो च्वांगु खः धायो दिल ।

खप नगरपालिकां चायकः तःगु खप कलेजत नपां सामुदायिक कलेजय् न्हू न्हू बिषय तान्यगुलि थः सकारात्मक जुगु खाँ व्याकसे व्यकलं थः सामुदायिक कलेजता बांलाकः भिंकः यंकयगु पक्ष दःगु खाँ ब्याक दिल । नेपालय् अः ११२४ गू कलेजत चायकतःगु खाँ ब्याकसे व्यकलं स्थानीय तहं न्ह्याकः तःगु कलेजता त्रि.वि. न्ह्याब्ले बांलागु मिखालं स्वयो च्वांगु खाँ नं काडः दिल ।

नपालयगु इवलय खप कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ व वागीश्वरी कलेजया प्राचार्य धन कुमार श्रेष्ठ नं भःगु खः ।

सचिवहिंगूगूखपपौ बःछिपौ(पाक्षिक)

टोखा नगरपालिकाया अधिकृत पुचः ख्वप नगरपालिकाय्

असोज १६ जाते

ख्वप नगरपालिकाया शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, सुचुकुचु, विकास निर्माणया लागाय् याडः च्वंगु असल अभ्यासया विषयसं थुइकेता वपुं टोखा नगरपालिकाया भ्रमण पुचः ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति नपालाडः दिल । नपा लाय्गु इवलय् टोखा नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत शेर बहादुर बि.सी.नपां थी थी शाखाया २१ महा शाखा प्रमुख कर्मचारीपुं भःगु खः ।

ज्या इवःसः: प्रमुख प्रजापति जुं सांस्कृतिक नगर ख्वपया लसकुस याडः दिसें ख्वप नगरपालिकाया शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, सुचुकुचुता च्वजाय्कः हदाय तयो समाजवाद उन्मुख ज्या याडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल । वयकलं ख्वप नगरपालिकाया खुगू शिशु स्याहार केन्द्रत, थीथी विषयया कलेजत ई-लाइब्रेरीनपांया जनज्योति पुस्तकालय चाय्कः तयागु खाँ ब्याकः दिल । केन्द्र व प्रदेश सरकारं स्थानीय तहता थप अधिकार प्रत्यायोजन यासे वानय्मःगुलि संविधानया अखः संसद्या शिक्षा विधेयक पिब्बयो जिल्ला शिक्षा कार्यालय हकनं म्वाकः हय तांगु

सहकारी अनुगमन

ख्वप नगरपालिकाया सहकारी अनुगमन समितिया न्ह्यलुवाय् ख्वप नगरपालिका वडा नं १० य् च्वंगु वहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था अनुगमन यासे सञ्चालक समितिया बैठक नियमित मच्वंगु, सञ्चालकया नायो भाजुं थः यत्थे ऋण कःगु, अलय् थमनं थः योम्हा मन् तय्गु, बिना धितो ऋण ब्यूगु, इलय् हे साधारण सभा मयागु खाँत खानय् दःगु धःगु खः । अथेह सहकारीं

प्रतिगामी पला खः धायोदिल ।

उगु ज्या इवः सं उप प्रमुख रजनी जोशी ख्वप नगरपालिकां २०७२ सालया तःभवाचां स्यंकः थुडः ब्यूगु सम्पदात विदेशी दातृ निकाय तय्के रवाहाली मकसिं जनश्रमदान व जनताया रवाहाली ख्य नगरपालिकां अःतक ख्य १३५ गू स्वयो अपः सम्पदात भीगु थःगु हे मौलिक शैली ल्हवनय्-कानय व दानयगु ज्या क्वचाय्कगु खाँ ब्याकः दिल । वयकलं नागरिकया जन्म निसें मृत्यु तकख्य् सरकारं जिम्मा कायमःगुलि मकगुलिं ख्वप नगरपालिकां समाजवादी भावना ज्वडः शिशुशाला निसें विश्वविद्याल तहतकया शिक्षाया लागिं नगरपालिकां म्हवचा धेबाखं बालाकः भिंकः शिक्षा ब्यू ब्यूं वगु खाँ ब्याकः दिल ।

ज्या इवः ख्वप नगरपालिकां याडः, च्वंगु ज्या इवः त बःचा हाकलं प्रस्तुति प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा क्यडः दिलसा टोखा नगरपालिकापाखं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत शेर बहादुर बि.सी. ख्वप नगरपालिका व टोखा नगरपालिकाया सांस्कृतिक विशेषतात काडः दिसे नगरपालिकाया दथवी 'असल अभ्यास' या काल-बिल याय्गु भ्रमणया तातुना खः धायोदिल ।

ज्या इवः लिपा उप-प्रमुख जोशी ख्वप नगरपालिकाया पिथनात व लोकहंवागु म्हवय्खा इयो मतिनाया चिं लः ल्हाडः ब्यूगु खः सा टोखाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बि.सि.जुं प्रमुख प्रजापति, उप-प्रमुख जोशी व प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत शर्मजूयाता टोखा नगरपालिकाया डायरी व मतिनाया चिं लःल्हाडः दिल ।

ज्या इवः लिपा वयकपुं ख्वप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु ख्वप कलेज ख्वप इञ्जिनियरिङ कलेजत नपां ख्वप बहु प्राविधिक अध्ययन संस्थान, ख्वप अस्पताल, शिशु स्याहार केन्द्रय भायो स्वयो दिल ।

दुजः पिन्ता तालिम मब्यूगु, दुजः पिनिगु वचत लिता मब्यूगु, थःगु कार्यक्षेत्र स्वयो प्याहाँ वाडः, ज्या सांगु, दुजः मखुपुं नपां अपलं काल बिल यागु खाँ नं कांगु जुल । उगु पुचलय श्याम सुन्दर मातां, हरिरत्न गोखाली, कृष्ण गोपाल चौगुठी, तारा शाक्य पुं भःगु खः सा अनुगमन सहकारी समितिया कजि हरिप्रसाद बासुकलाया न्ह्यलुवाय जूगु खः ।

सचिव हिंगूगु ख्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

शिक्षा विधेयक संघीयता व संविधान विरोधी प्रतिगामी पला

असोज १९ जाते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मू. पाहाँलय् श्री बालसेवक आधारभूत ब्वनयकुथिया ६१ कगु बार्षिकोत्सव व सिरपा लः ल्हायगु ज्या भ्रवःसं न्वचु तयो दिसे च्वयया (उच्च) शिक्षाया जग आधारभूत ब्वनयकुथि खः धायोदिसे सामुदायिक ब्वनय् कुथि भिंक बालाकः यंकेय् फःसा गरिबया काय् म्हयाय्पिसं अःपुक उच्चशिक्षा ब्वनयता ग्वाहाली जुझु खाँ ब्याकः दिल ।

शिक्षा ऐन हिलः जिल्ला शिक्षा कार्यालय हक्कन म्वाकः हयतांगु संघीयता व संघीय भावनाया अखः जूगु खाँ ब्याकसे प्रमुख प्रजापति जुं नेपःया संविधान २०७२ रं स्थानीय तहता मा.वि. तगिं तक्या शिक्षाया फुक्क अधिकार लाक काय्ता दयकगु शिक्षा विधेयक

भारतीय विस्तारवादं याडः

असोज २० जाते

बाराही वचत व क्रृष्ण सहकारी संस्थाया २४कगु साधारण सभा शनिवार जुल । उगु साधारण सभासं मू. पाहाँ ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भारतीय विस्तारवादं याडः हे नेपः मि पिसं दुःख सियो च्वांगु खाँ कुल दिसे भी जलाखाला दे भारतं नेपः देता गुब्लें हे स्वतन्त्र सार्वभौमसत्ता सम्पन्न राष्ट्रकाथं स्वयगु मति मतःगु, वं न्हयाब्लें नेपः देता थःगु हे कचा (प्रान्त) काथं व्यवहार याडः च्वांगु खाँ ब्याकः दिल ।

नेपालय् चीनं लाय् छ्यलः तःगु विद्युत परियोजना पिकायो तःगु विद्युत भारतं न्यायम्खु दकः क्वःछ्यूगु, चीनया लाय् छ्यलः दयकगु पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलं हवाइजहाजया लागिं लाँ मब्यूगु अलय गौतमबुद्ध भारतय् बुगु धायो प्रचार याडः जुगुलि थ्व खाँ सियदः वयकलं धायोदिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं दाच्छिया आठलाख ल्यासे ल्याम्होपु

संघीयता व संविधान विरोधी प्रतिगामी पला खः धायोदिल ।

ब्वनामि पिन्के दःगु गुण, सीप व योगयता थुइकः अमिगु इच्छाकाथं व्यक्तित्व विकासय् शिक्षकपिसं ग्वाहाली याय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं तःमि व चिमि पिन्ता उथे ग्यंक शिक्षा बियगुलि बःबियो दिल ।

शिक्षाया लागाय् ख्वप देता थौं या इलयतक थ्यंकय्ता अपलं बुद्धिजीवीपिनिगु लाहा दःगु खाँ ब्याकसे वयकलं ख्वप नगरपालिकां थानाया ब्वनामिपिन्ता दसिपौ जक मखुसे अमिता लाहातय ज्या दैगु तालिमत बियो वयागु खाँत काडः दिल ।

अथहे वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं चः मचःथाकु अपु मधःसे अपलं पांगःत हाचां गायो बालसेवक आ.वि. शैक्षिक लागाय् बालागू ज्या साडः वगु नपां ब्वनामिपिन्ता दवाबय् मखु अमिगु इच्छा काथं ब्वंक्यमः धायोदिल ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो भाजु कृष्ण गोबिन्द लाखाजुं प्रगति विवरण नपां ब्वनय कुथिया इतिहास नं काडः दिल । नपां प्र.अ. प्रेरणा लक्ष्मी तपोल, शिक्षा प्रेमी पशुपतिमान प्रधान, अर्जुन भन्ते, छ्वाली हस्तकलाकःमि सीताराम गोसाई, ब्वनामि विजय शाही, शिक्षक नारायण भक्त हेद्गाजुं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

उगु ज्या भ्रवः सं ब्वनयकुथिया जेहेन्दार नपां कासाख्य् तःलापु ब्वनामिनपां न्हपाया प्र.अ. जयपाल हरि कायष्ठता दोसल्लां द्यकः हानयज्या याडः दिल ।

हे नेपःमिपिसं दुःख स्यूगु खः

श्रमस्वीकृति कायो विदेशय् वाडः च्वांगु अलय उच्च शिक्षा ब्वनय् १ लाख स्वयो अपः ब्वनामिपु प्याहाँ वांगुलिं नेपः या शासक दलपु असफल जूगु खाँ वयकलं कुलः दिल ।

सचिवत हिंगगूरु ख्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

वयकलं सहकारी संस्था जनताया धेबा ज्वडः बिस्ये वानय्गु याडः च्वंगु खाँ याँ सतक याडः दिसे व गजगु सहकारी खः धाय्गु खाँ थुइकः जक सहकारी धेबा मुनयता सुभाव बियोदिसे अपलं सहकारी सेवा बैद्यक्य मुनय्गु याडः च्वंगु खाँ कुलः दिसे फुक्क धेबा बैद्यक्य मुनय यंकसा गरिबतयगु नेका प्पर्का याडः मुडः तःगु धेबां तःमिपिन्ता भुरी थांकय्गु ज्या जक जुइगु खाँ काडः दिल ।

अक्सिजन प्लान्ट निःस्वानय्ता अपलं संघ-संस्थां गवाहाली यागुलिं अःतक ख्वपय्या जनताता धेबा म्वायकः अक्सिजन इडः बियो वयो च्वंगु लच्छी या एकहजार सिलिङ्डर अक्सिजन वाडः च्वंगु खाँ नं काडः दिसे वयकलं उकिता अपलं खर्च वानिगुलिं उकिता त्वः फिडके म्वायकः इडः बियो च्वनय्ता ख्वप नगरपालिकां सामुदायिक संरक्षण कोषं छुं भाति धेबा कायागु खः । अलय् जनताया गवाहाली निः स्वांगु अक्सिजन प्लान्टता अभ बालाकय्ता सहकारी छुं भाति गवाहाली याय् मःगु दः धायो दिल ।

भक्तपुर जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाया नायो भाजु कृष्ण गोबिन्द लाखां सहकारी संस्थात सहकारीया सिद्धान्त काथं हज्याय्मः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवालं पुँजीवादी व्यवस्थाय् हरेक हिदाया छकः आर्थिक सद्कृट वैगु खाँ विश्व सर्वहारा वर्गया महान नेता कार्ल मार्क्स धायो द्यूथै अः भीगु देशय नं आर्थिक सद्कृट वयो च्वंगु दः धायोदिसे ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु नपां सुचुकुचुखय् ग्यसुलागु ज्या याडः वयो च्वंगु खाँ नं ब्याकः दिल ।

भक्तपुर बचत व ऋण सहकारी संस्थाया नायो भाजु बलराम प्रजापति पिसं नं भिन्तुना न्वचु तयो द्यूगु उगु ज्या इवःसे द२ दा दः म्हा थाकाली कृष्ण गोपाल प्रजापति जु या पाहाँसुइ जुगु खः ।

संस्थाया नायो विश्व राम त्वायनाया सभानायोलय् ज्गु उगु ज्या इवःसं लसकुस राधेश्याम सुवाल व साधारणसभा मूल तयारी समितिया कजि कृष्ण भक्तं सुभाय् देछायो दिल ।

ज्या इवःसं प्रमुख प्रजापति जुं उत्कृष्ट ऋणी उत्कृष्ट असल बचत कर्ता पिन्ता हना पौ इडः ब्यूगु खः सा संस्थाया दुजः पुं मध्येया एस ईं पास ज्गुपु ब्बनामि पिन्ता नयोभाजु त्वायनां लयता पौ इडः ब्यूगु खः ।

अथेहे, असोज २० गते समदर्शी बचत व ऋण सहकारी संस्थाया २१ कगू साधारण सभा ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं उलेज्या याडः, दिसे सहकारी संस्थां थः दुजः पिन्ता थःगु तुतिख्य दानय् फैगु याडः सीप मूलक तालिम बियमःगु सल्लाह बियो दिल ।

वयकलं थौं या ल्यासे ल्याम्हो ब्बनामिपिन्ता शैक्षिक प्रमाणपत्र नपां डकः मि, सिंक.मि, ज्वरय याय्गु पाकः शिक्षा, सॉच्चाकय्गु,

मोबाइल व मोटर साइकल ल्हवनय्गु थजगु तालिम बियो सक्षम जुयो थःगु तुतिख्य दाडः हज्याय्मः धायो दिल । वयकलं सहकारी संस्थां सांस्कृतिक तालिमत बियो न्हूँगु पुस्ताता लः ल्हाडः च्वंगु खाँ च्वछःसे भीगु कला व संस्कृति भीगु म्हासिङ्का खः उकिता ल्यंकः म्वाकः तय मफूसा भीगु म्हासिङ्का तानि धायो दिल ।

संस्था तः हांकय्गु स्वयो भिंगु व बालागु द्यकेगुलि बिचः याय् मःगु खाँ कुलदिसे प्रमुख प्रजापति जुं अख्य् स्व थख्य् स्व मरुगु तहांगु संस्था द्यकेगु स्वयो व्यवस्थित व अनुशासित संस्था द्यकेगुली फुक्कसिनं विचः याय् मःधायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकां जनताया भावना काथं निर्वाचनय जनता ता ब्यगु बच्चं काथं शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु विकास निर्माणया ज्या नपां जनताता मःगु ज्या याड वगु खाँ ब्याकसे वयकल अः ख्वप देता में पिसं नमुना नगर काथं कायोच्चंगु खाँ काडः दिल ।

त्रिवि. या अवकाश जुय धुम्हा सह प्राध्यापक विश्व मोहन जोशी जुं नेपःया ल्यासे ल्याम्होपु विदेशय् वांगुया ऐतिहासिक पृष्ठभूमि काडः दिसे जद्गबहादुर राणां अग्रेजतय्ता गवाहाली यागुलिं कार्लमार्क्स वाता बेलायती साम्राज्यवादया खिचा धःगु खाँ काडः दिल ।

जिल्ला बचत व ऋण सहकारी संस्थाया प्रतिनिधि इन्द्र प्रसाद ब्यांजु स्थानीय तहया स्वीकृति मःक से प्रदेशय दर्ता जुगु बहुउद्देश्यीय संस्थातय्ता ख्वप नगरपालिकां दर्ता मयागु बालागु खाँ खः धायोदिसे गुकिं ख्वपया अपलं जनताया धेबा ठगय् जुइगुलि बच्य् जुगु खाँ काडः दिल ।

संस्थाया नायो रामकृष्ण मानन्धरया सभा नायोलय ज्गु उगु ज्या इवः सं सिद्धिस्मृति अस्पतालया निर्देशक श्याम धौभडेल, नपां थीथी संस्थाया प्रतिनिधिपिसं भिन्तुना दे छःगु खः ।

मूं पाहाँ प्रजापति जुं संस्थाया थाकलिपु जेष्ठ नागरिक पिन्ता हानय्ज्या नपां सांस्कृतिक लागाय् न्हूँगु पुस्ताया थःगु सीप लःल्हाडः भःपुं गुरुपुं धिमाय स्यूकपुं प्रशिक्षार्थीपिन्ता दसिपौ लःल्हाडः दिल । ज्या इवः या दथ्वी दथ्वी प्पाख्यनं क्यांगु जुल ।

सचिव हिंगूगू खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

प्रिन्सिपल / प्र.अ. पुं मुंकल

असोज २२ गते

खप नगरपालिकाया रवसालय खप नगर दुनय्या सामुदायिक संस्थागत व गुथिख्य् च्वडः चाय्कः तःगु ब्वनयकुथिया, प्रिन्सिपल, प्र.अ. पुं खप नगरपालिकाया सभाकक्ष मुंकल ।

उगु मुंज्यासं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं शिक्षक आन्दोलन व उकिया तातुना छु खः धाय्गु खाँ काडः दिसे शिक्षा विधेयक, पाखं जिल्ला शिक्षा कार्यालय हकन्म भावाकः हय्गु संविधानया अखः प्रतिगामी पला खः धायो दिसे शिक्षा विधेयक्य् स्थानीय तह्या अधिकार कटाड संघ्य् थ्यंकय्गु प्रतिगामी प्रावधानत दःगु खाँ न्हिथासे वयकलं नेपः या संविधान २०७२ रं मा.वि. तगिंतक्या फुक्क शिक्षाया अधिकार स्थानीय तहता व्यूगु अः छुं न त्वहः तयो उगु अधिकार सुननं लाक काय मज्यू धायोदिल ।

संविधान व्यूगु अधिकारनपां छ्यलय्गु मस्वइम्हा सरकार संघीयताया पक्ष मस्वगु खाँ कुल दिसे वयकलं खप नगरपालिकां संघीयताया बांलागु पक्षख्य् अभ्यास याडः च्वंगु दः धायो दिल ।

खप नगरपालिकां सामुदायिक व संस्थागत ब्वनयकुथि ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता उथेयंकः शिक्षा बियगु विषय बः याडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे प्रमुख प्रजापति जुं नगरपालिकां खप विश्वविद्यालय चाय्केता मःगु पूर्वाधारत दय्के धुंकगु अलय सरकारया चिच्यामन व पक्षपातं याडः अःतक न स्वीकृत मब्यूगु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकां थःक्य् दःगु स्रोत व साधन अपलं छ्यलः खप देता शिक्षा, स्वास्थ्य व पर्यटकख्य् ब्वस्यलागु थाय् दय्केगु खाँ ब्याकसे वयकलं आर्थिक रूपं स्वतन्त्र मजुगु देश

राजनीतिक रूपं नं गुब्लें हें स्वतन्त्र जुय फैमखु धायोदिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशी जुं समाज विकासया दुग्यंक जग शिक्षाया लागा खः धायो दिसे खपय् शिक्षाता हज्याकय्ता खप नगरपालिका हदाय् च्वडः ज्या साडः वगु खाँ कुल दिसे खपया म्हासिइका कःघाडः, वयो च्वंगु कला संस्कृति, सम्पदा ल्यंकः म्वाक तय्गु, खप पहिचान सन्दर्भ सामग्री पाखं सामाजिक ज्या इवः सं थानाया ब्वनामिपुं मन हवयक ब्वति काकां सय्क वयो च्वंगु बांलागु खाँ खः धायो दिल ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा जुं मेगु नगरपालिका स्वयो थःगु हे पहः हज्याडः च्वंगु खप नगरपालिका पाखं सय्केता देया थीथी स्थानीय तह, संघ संस्थात खपया अध्ययन भ्रमणय् वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे शैक्षिक प्रगतिख्य् थानाया ब्वनयकुथिं अजनं बांलागु र्वाहाली याइगु विश्वास प्वकः दिल ।

न्हम्हा नगर शिक्षा अधिकृत साधुराम फुयालं थःगु म्हासिइका पिभवसे खपया शिक्षा हज्याकय्गुलि सकलसिया लाहा दयमः धायो दिसे थानाया शिक्षा च्व जाय्केता थःपाखं नं र्वाहाली याय्गु खाँ काडः दिल ।

उगु ज्या इवः सं संयुक्त परीक्षा समितिया रोशन राज तुइतुई खप नगरपालिकां खपया शिक्षा अज बांलाकय्ता 'विद्यालय अनुगमन निरीक्षण समिति' पलिस्था याडः थी थी ज्याइवः न्हयाकः वयो च्वंगु नपां स्थानीय पाठ्यक्रम अज बांलाकः यंकयमः धायो दिलसा सार्वजनिक परीक्षा समितिया राम हाडां ब्वनामिपिनिगुल्या नपां शिक्षक दरबन्दी व योग्यता दःपुं शिक्षक पिन्ता तह च्वय छ्यवयमः धायो दिल ।

अथेहे आधारभूत विद्यालय तथा परीक्षा समितिया सूर्य बहादुर पञ्चं आधारभूत तहता व्यवस्थित व च्वजायक यंकय् फःसा च्वय्यशिक्षा बांलाइगु थुकि सकलसिया कुतः जुयमः धायो दिलसा प्याब्सन नगरसमितिया नायो भाजु रमेश चन्द्र श्रेष्ठ जुं खप नगरपालिकां फुक्क ब्वनय् कुथिता उथिंयंकः स्वयो थाडः च्वंगु ज्या इवः खं समाजय बांलागु लिच्चवः लाडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल । अथेहे एन प्याब्सन पाखं शिव कृष्ण कवां नं शिक्षा विधेयक्या खाँ अपलं छलफल याय् मः गु एस ई परीक्षा मयाइ ब्लय् उकिं बांमलागु लिच्चवः लाइगु खाँ ब्याक दिल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिका शिक्षा शाखाया कृष्णप्रसाद कर्माचार्य नं ज्या इवःया तातुना काडः द्यूगु खः ।

सचिव हिंगूगू ख्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

वागीश्वरी अभिमुखीकरण

असोज २२ जाते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख नपां वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट व्यवस्थापन समितिया नायो भाजु सुनिल प्रजापति जुं ईलं पर्वं जनशक्ति ब्वलाकय्गु थःगु हे तुतिख्य दानय्गु व सकल ब्वनामिपिन्ता देशभक्तिया भावना ब्वलाकय्गु ज्या याय् मःगु लि बः बिसे वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट बीबीए न्हापांगु दार्य भर्न जुपुं ब्वनामिपिन्ता यागु अभिमुखीकरण ज्या इवःसं काडः दिल ।

देशय् धात्येंगु ह्यूपा ह्यूगु खःसा शिक्षाता हदाय तयो ज्या सानय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकल ख्वप नगरपालिकां प्रसुतिगृह निसें शिशु स्याहार केन्द्र, कलेजत चाय्क वगु खाँ ब्याकसे शिक्षाख्य छ्योगु लाय थैया कन्हे हे लिच्च: मवैगु खाँ ब्याकसे वांगु हिंडादा दुनय् वागीश्वरी नेक: 'नेपाल टप' ह्यूता तःलागु खाँ काडः दिसे अः प: वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्टया खः धायोदिल । थुकिया लागि ब्वंकिपुं शिक्षक, ब्वनामिपुं अभिभावक व व्यवस्थापन समितिया मङ्क: कुत द्यमः धायोदिल ।

शिक्षाता हदाय तःगुलिं हे जलाखाला दे चीन हज्याय फःगु

स्वास्थ्य सचेतना ज्या इवः

असोज २२ जाते

नेपाली क्रान्तिकारी महिला संघ ख्वप नगरपालिका वडा नं ४ बोलाछैं एकाइ समितिया ग्रवालय सोमवार मोहनी व स्वन्ति नखा नपां नेपाल संवत १९४४ नपां छठ पर्वथा लसताय भिन्तुना कालबिल नपां स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना ज्या इवः जुल । उगु ज्या इवःसं वडा नं ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल ल्वय ज्यानिं वास याय्गु स्वयो ल्वय हे मञ्जुर्देकेनु बाला, उकिया लागि स्वास्थ्य सचेतना ज्या इवः याय् म.गु मचा खाचात, मिसात, थाकालिपुं जेण नागरिक पित्ता बालागु व्यवहार याय्मः धायोदिल ।

विज्ञान व प्रविधिया युग्य अन्धविश्वासया ल्यू ल्यू जुय मञ्जुगु नपां नखाचखान सृजनशील कार्य डायके म: वयकल धायो दिल ।

ख्वप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर नपां हाडजोर्नी विशेषज्ञ डा. मजेश प्रताप मल्ल ४५ दा लिपा अपल मिसात क्वै

खाँ व्याकसे वयकल गुगु इलय श्री लद्का नं हज्यागु खः अलय् भ्रष्टाचारां श्रीलद्काता गालय् थुडः बिल । भीगु देशय् नं अः भ्रष्टाचारां जायो च्वंगु जुल, थुकिता ल्हवनयता भी हे हज्याय्मः धायो दिल ।

दुःख सिय मःसा थःगु तुतिख्य दानय् मःगु हे सक्षम याय्गु कुतः याय्गु धायो दिसे वयकल भीगु देया च्वयच्वयया पदाधिकारीपु व सः स्यूपुं धःपिस देशया भोजन याडः विदेशया भजन याडः च्वंगुलि आपति प्वकसे छख्य देया जिम्मा कायो च्वय च्वयया पद ज्वडः च्वनिगु मेदख्य थी थी एन.जि.ओ., आइ. एन. जि. ओ. पाख धकः वयकः तलब नयो देता क्व ह्यंक विदेशीता च्वछायो च्वंगु तस्कं कुखिय मःगु खाँ खः धायो दिल । वयकल भीसं न्हँगुपस्ताता आशाया लाँपु क्यडः आर्थिक दरिद्रता स्वयो बौद्धिक दरिद्रता तस्कं ग्यापुगु खाँ थुइके बियो परिश्रमयाय् देया ख्वः सिइके, संघर्ष याय् धाय्गु खाँ ब्याकः हज्याय् फःसा कन्हेया दे न्हँगुपस्तायाय् हे खः ।

ज्या इवःसं वागीश्वरी कलेजेया प्राचार्य धनकुमार श्रेष्ठ वागीश्वरी कलेज व वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट बिस्कंगु संस्था जूसां मिलय जुयो नपां ज्या साडः वयागु, पाठ्यपुस्तक नपां मेमेगु सीपन बियो वयागु खाँ ब्याकः दिल ।

वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्ट्या प्राचार्य कृष्ण प्रसाद धन्छा या सभानायोलय जुगु ज्या इवःसं कलेजया कजि ज्ञानसागर प्रजापति जुं लसकुस याडः दिसे कलेजय शिक्षकपिसं अभिभावक नं जुयमःगु छैं अभिभावकपुं शिक्षक जुयमःगु खाँ ब्याकसे थूकिं ब्वनामिपुं मवःगु लार्य मवानिगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवःसं बी बी ए नेगू सेमेष्टरया ब्वनामि मनोज कुटुव जूं थःगु तुगु खाँ कांगु खः ।

ज्यलिगु नसा च्याप्य जुझ्गु, पत्थरी, पक्षधाटया समस्या वैगुलिं नय त्वनय्गुलि बिचः याय् मःगु नपां ज्यू स्याइगु पुलिस्याइगु दुगाकव्याँ (मेरुदण्ड) स्याइगु क्यालिस्यम मगागुलिं जुझ्गुलिं बिचः याय्मः धायोदिल ।

स्थानीय कृष्ण गोविन्द दुवालं जनप्रतिनिधिपिन्ता पार्टीया घोषणा पत्र कार्थ ज्या सांकेता भीसं सल्लाह वियमः धायोदिल ।

एच.एल. सुवाल देशय् ल्यासे ल्याम्हो मर्लु थाय् याय् तांगुलि अभिभावकत सचेत जुयमःगु खाँ नपां नखाचखा भीगु पहलं सभ्य जुयो डायक्यमः धायो दिल ।

ग्रवालखलया नकीं कृष्णलक्ष्मी दुवालया सभानकी खय जूगु ज्या इवः सं बुद्धलक्ष्मी त्वाय्ना, रामलक्ष्मी दुवाल पिसं महिला स्वास्थ्यया खाँ काडः दिल ।

सचिव हिंगूगु ख्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

काउली, बन्दा ख्यू जुइगु ल्वयया अभिमुखीकरण

असोज २३ गते

ख्वप नगरपालिका बडा नं ६ या गवसालय जुगु तरकारी बाली ख्यू जुइगु ल्वयया अभिमुखीकरण ज्या इवः सं न्वचु तयो दिसे ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं इलय हे जग्गा मिडगु ज्या पानय् मफूसा भी सन्तानत थानानं दाढः वानय् मालिगु खाँया सचेतना यासे भीसं न्हूँ प्रविधि व अगर्यानिक खेती ल्वाक छ्याडः अपलं बाली सय्के मः धायोदिसे कृषिप्रधान देशय् देसीसः या कारखाना मरुगु, वा, जाकी, तरकारी दायैं अरबौतकाया पिनय् नं न्याडः हयमःगु दुःख्या खाँ खः धायोदिल । नपां ख्वप दे सांस्कृतिक नगरी व पर्यटकीय गन्तव्यस्थल काथं हछ्याय्ता ख्वप नगरपालिकां ज्या साडः च्वंगु खाँ व्याकः दिल ।

ख्वप नगरपालिका बडा नं. ६ या बडाध्यक्ष हरिराम सुवालया सभानायोलय् ज्गु उगु ज्या इवः सं बडा नं. ३ या राजकृष्ण गोरा व कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैया सुवालं स्थानीय

गोपीकृष्ण चांगुभारी नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

कृषि प्राविधिक रबि ख्याजुं काउली ख्यू जुइगु ल्वयया खाँ काडः द्यूगु खः ।

ख्वप इञ्जिनियरिङ्गय् अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन

असोज २५ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छुँ (रोहित) जुं ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु इञ्जिनियरिङ्ग कलेज व ख्वप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्गया मंकः गवसालय जुगु स्वन्हया कम्प्यूटर, विद्युत, सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन २०२३ या थौं उलेज्या याडः दिसे सूचना व प्रविधिया न्हूँ न्हूँ आविष्कारत तस्कं बालागु व मानव जातिया लागि भिं जुइगु जक मखुसें गुलिं आविष्कारत मनूतय्ता धू याइगु काथं छ्यलः वगु खाँ कुल दिल । कृतिम बौद्धिकताया अपलं छ्यल चमत्कारिक सम्भावित सफल ख्यानं बाँमलागु लिच्चवः

या (खाँ नं बिचः याय् मःगु खाँ काडः दिसे वयकलं आधुनिक आविष्कार कम्प्यूटर विद्युतीय स्वचालित सामान व सूचना प्रविधिया लागिं याइगु छलफल कृतिम बौद्धिकतां जुइगु भिंगु व मभिंगु लिच्चवः ख्यू केन्द्रीत जुयमः धायो दिल ।

वयकलं कृतिम बौद्धिकता द्वहूँ वइगु बांमलागवः लिच्चवः मवयकेता अलय म्हवचा याडः यंक्यूता नं सम्मेलनय् भःपिसं चिन्तन नं ई काथं भिं जुइगु नं आशाप्वकः दिल । इन्टरनेट कम्प्यूटर विद्युतीय सामग्रीत नपां न्हूँ न्हूँ सञ्चार व्यवस्था याडः संसार व्यवहार व विचारं छगू गां वा छगू परिवार थैं, जुयो वांगु बिचः प्वकसे नायो भाजु बिजुक्छुँ जुं कम्प्यूटर, मोबाइल, नपां इन्टरनेट दःसेलिं छगू छगू ई या घटनात तुरन्त दैगु सुविधा दयो चवंगु जुल ।

वयकलं सञ्चार व प्रविधि याडः कोरोनाभ्वलव्यया हाहाकारया इलय नं अभौतिक काथं ज्गु अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनार सम्मेलन व जानकारीया कालबिल नपां छलफलं विज्ञान व प्रविधिया न्हूँ युगाया तप्यकः अनुभव याय् फः धायो दिल ।

ज्या इवः या सभाया नायो या भाला कुबिसे कलेज सञ्चालक समितिया नायो भाजु नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं विज्ञान व प्रविधिख्यू हज्यागु देश आर्थिक व सांस्कृतिक रूपं नं हज्याइगु खाँ व्याकसे प्रजगकोरिया, क्यूवाथजगु

सचिष्ठ छिंगुरु खप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

समाजवादी देशं न्हैं न्हैं गु प्रविधित दयक : अपलं जनताया भिं ज्याख्य् छ्यल दे तःमि याय्ता छ्यल वगु खाँ कुल दिल ।

स.रा अमेरिकां कमजोर व अल्पविकसित देता न्हैं न्हैं गु प्रविधित छ्यलः थःगु लाहातय् लाकः तय्गु अपराध याडः वगु खाँ ब्याकसे वयकलं ब्यक्ति रास्त्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय जगतय् नं प्रविधिया तहांगु लिच्चवः लाडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं खप नगरपालिका पाखं चाय्क तःगु कलेजय् दायঁ दायঁ पतिकं सलंस प्राविधिकपुं ब्बलांकः च्वंगु खाँ ब्याकसे थवहे कलेजं ब्बलांपुं दक्ष जनशक्ति पाखं ७२ सालया तः भवखाचां स्यंकगु सलंस सम्पदात थःगु हे पहलं ल्हवनय् धंगु खाँ काडः दिल । विश्व विद्यालयत न्हैं गु खायঁ हिलमाल स्वयगु अनुसन्धानया केन्द्र जुयमः गुलि थःपिसं वः यासे नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेजय् अध्ययन अनुसन्धानया लागिं मः काथंया बजेट छख्य् लिइकागु खाँ नं काडः दिल ।

ब्बनामिपिनिगु सीप विकासया लागिं विद्यार्थी उद्यमशीलता विकास कोष दयकः ब्बडः च्वंपुं ब्बनामिपिन्ता दक्ष याय्ता गवहाली याडः वगु खाँ ब्याक दिल ।

वागमती प्रदेशया सांसद सरेन्द्र राज गोसाई जुं अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलन कलेजया अन्वेषण व न्हैं न्हैं गु यात्रात चें ल्वहैं सावित याइगुलि विश्वास प्वंकसे वयकलं सम्मेलन ज्वष्ठि नेपाली ब्बनामिपुं प्राध्यापक व विदेशी पाहुनाया दथ्वी जुइगु अन्तरक्रिया व अनुभवया काल बिलं बांलाइगु खाँ ब्याकसे विज्ञान व प्रविधि सं जुयो च्वंगु च्वाकं-च्वाकंया विकासं अपलं सम्भावना व अवसर त दैगु खाँ ब्याकसे कप्यटर, इलोक्ट्रोनिक्स व सञ्चार प्रविधिया विकासं व्यक्तिगत जीवन शैली व सिङ्गो मानवसमाजता च्वजाय्क यंकिगु खाँ ब्याकः दिल ।

थी थी दे या प्रतिनिधिपुच्चः त

असोज २६ जाते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खपय् चाहय् भःपुं थीथी देया प्रतिनिधि पुच्चः ता खपय् खादा, तकातपुली व पुतु मिह्चा बियो लसकुस याडः दिल ।

ज्या इवः खय् नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भौगोलिक काथं बिस्कं बिस्कं देशय याय् पुं खयानं सूचना व प्रविधियाड नपां च्वडागु थें जुयो थः वं थवय गवाहाली नं जुयो वगु नपां खपया कला व संस्कृति भीगु म्हासिइका खः नपां व भीगु सम्पति नं खः । भीसं उकिता ल्यंकः म्वाकः तय्गुलि बः याड वया । उकिता खपय् द्वहैं भाइपुं पर्यटक पिन्के कायो वयगु शुल्कं तस्कं संवेदनशील जुयो

कलेज सञ्चालक समितिया न्वकुनपां उप प्रमुख रजनी जोशीं समाजता बुद्धिजीवीकरण याय्गु तातुडः खप नगरपालिकां शिक्षाता हदाय तयो वयो च्वंगु नपां अनुसन्धानय आधारित शिक्षण प्रविधिं सभ्य व सुसंस्कृत समाज दय्केगुलि विशेषगवाहाली याइगु खाँ ब्याकसे आइ सि टीया खायैं अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन गवसःगवसेलि समाजय ह्यूपा हय्ता रचनात्मक लिच्चवः वैगु विश्वास प्वंकसे थजगु सम्मेलन त्वः मफिइक याडः यंकय् मः धायो दिल ।

नेपाली इञ्जिनियरिड परिषदया अध्यक्ष प्रा. डा. पद्मबहादुर शाहीं सम्मेलन तः लाय्मः धायोदिसे विश्व विद्यालय चाय्केता थजगु अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन बांलागु प्लेटफर्म जुइ धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा जुं शिक्षण व सिकाइया लागिं ज्या छिनिगु दबु काथं थुगु सम्मेलनता छ्यलय् मःगु खाँ ब्याकसे समाजता हछ्याय्ता नं गवाहाली जुई धायो दिल ।

खप इञ्जिनियरिडकलेजया प्राचार्य सुजन माकं लसकुस न्वचु तयो द्यूगु खः सा शिक्षकपुं नेम्हा रीना मानन्धर व नवराज बुढाथोकीं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

२०२३ अक्टोबर ११ निसे १३ तक जुइगु अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनया मू वक्ता काथंया बेलायतया डा. डिजामिला एमिमर, दक्षिण कोरियाया प्रो.डा. किम हियोन ताई, नर्वेया प्रा.डा. गोन्जालेज, लंगेट, भारतया डा. आसिस खन्ना व भारतया किशोर ताभिकेला पुं नपां सम्मेलनय् बद्गलादेश, भारत, जापान, पाकिस्तान, दक्षिण कोरिया, चीन, बेलायत, नेपाली याडः गूगु देयाय् पिसं व्यतिकःगु व प्रस्तुत याइगु खः । थौं या सम्मेलनय् नेम्हा मू वक्तात दःगु खःसा ३६ गू कार्यपत्र पिब्बइगु कलेजया प्राचार्य सुजन माकं धःगु खः ।

खप नगरपालिकाय् लसकुस

लहवनय् कानय् व दानय् ज्या याडः वयागु खाँ ब्याकः दिल । उकि जिमिसं विदेशी तय्के ध्याछ धेबा हे मकसिं जनता नपां मिलेजुयो उपभोक्ता समिति पाखं ज्या साक वयागु खाँ ब्याक दिल । नपां शिशु स्याहार केन्द्र निसें कलेजतक न्ह्याक, वयो च्वंगु ख्वप विश्वविद्यालय चाय्केता सरकारया स्वीकृति पिडः च्वंडागु धायो दिल ।

स्थानीय तह बलासा दे हछ्याय्ता अःपूङ

असोज २६ जाते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजू नपां वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायण मान, विजुक्छे (रोहित) जुँ ख्वप नगरपालिकाया कर्मचारीपिन्ता मोहनी नखा व स्वन्ति नखा २०८० या लसताय भिन्तुना देषासे लाँपु क्यनय् ज्या नं याडः दिल । ज्या इवःसं मू पाहाँ बिजुक्छे जुँ स्थानीयतहता स्वायत्तताया अधिकार बियो विकेन्द्रीकरण याय् खः सा प्रदेश सरकार म्वालिगु गुकिं आर्थिक अवस्था सुधार जुइगु खाँ ब्याकः दिल । वयकलं कर्मचारीपिसं राजनीति याय् मज्यु धाय् भ्रम ब्वलांक च्वंगु खाँ कुल दिसे कर्मचारी पिसं राजनीतिता सेवा काथं कायमःगु नपां भ्रष्ट आचरण नं तापाक च्वडः इमानदार जुयो निष्पक्ष देश व जनताया सेवा याय् स्थानीय तहलय् ज्या साडः च्वंपु कर्मचारीपिनिगु दायित्व खः धायोदिल ।

मू पाहाँ बिजुक्छे जुँ ख्वप नगरपालिकाया विशेषता मस्यूपू कर्मचारीपिसं ख्वपया सेवा याय् मफैगु खाँ ब्याकसे कर्मचारीपिसं संविधान, नियम कानुनया खाँ सिइकः च्वनय्मःगु सेवा निवृत्त कर्मचारीपिसं नपां न्हुँ न्हुँ भाय सय्कः थः ता च्वजाय्कः तयमः धायोदिल ।

देया च्वय च्वयया पदय च्वनिपुं मन्त्रीपिसं स्थानीय तहया खाँ मथुगु दुःखया खाँखः धायोदिसे वयकलं 'बुद्धिजीवीपुं अज्ञानी जुइगु, थःगु विषय बाहेकं मेगु छु हे खाँ मथुइपुं' धायो दिसे कर्मचारी

सचिव हिंगुगू ख्वप पौ बःछि पौ(पाक्षिक)

अथेहे उप प्रमुख रजनी जोशी ७२ सालया तःभवाचां अपलं सम्पदात स्यंक व्यू खाँ काडः प्रस्तुतीकरण याडः दिलसा पुचलं न्यंगु न्ह्यसया लिसः नं प्रमुख उपप्रमुख जुँ बियो दिल । उगु पुचलय् बेलायत, फिलिपिन्स, कम्बोडिया थाइल्याण्ड, लावस, भारतया प्रतिनिधिपुं भःगु खः । वयकपिसं ख्वपया थी थी सम्पदा क्षेत्र चाह्यू भःगु खः ।

स्थानीय तह बलासा दे हछ्याय्ता अःपूङ

पिनिगु ज्या ब्वस्यलाक्यता फुक्क विषयया खाँ थुइकः च्वनय् मःगु अलय इलय हे ज्या सिंधयक मब्यूसा वनं भ्रष्टाचार थें जुइगु उकी संस्थाता नोक्सान जुइगुलिं कर्मचारीपुं सचेत जुय मःगु नपां ब्वस्यलागु ज्या याडः संस्थाता अभ ब्लाक यंकय् गु मति कर्मचारी पिन्के दयमःगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः या विशेष अतिथि नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिं कर्मचारी इमानदारजुसा जनतां सुखसिइगु, अनुशासित कर्मचारीपिसं जक अनुशासित संस्था दय्के फैगुलिं समाज हछ्याय्ता जनप्रतिनिधिपिसं लिपा थ्यंकया बिचः याडः नितित दय्के मःगु अलय् कर्मचारी पिसं इमानदार जुयो उगु नीतिता छ्यलय्मः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकां देशां देशिया जनताया लागिं 'रोल मोडेल' (ब्वस्यलागु) काथं ज्या साडः च्वंगु खाँ ब्याकसे ख्वपया कर्मचारीपिनिगु आचरणं नगरपालिकाता च्वछाइगुलिं समाजता हे हछ्याय्ता कर्मचारी पिसं संस्थाता हदाया तय्मः धायो दिल ।

ज्या इवःसं ख्वप नगरपालिका उप प्रमुख रजनी जोशी ख्वप नगरपालिका ख्वप देता ज्ञान विज्ञानया मूथाय् पर्यटकपुं छक मवसे मगागु गन्तव्यस्थल व सम्पदां जःगु सास्कृतिक नगरकाथ हछ्याय्तु तातुड थी थी ज्या इवःत न्ह्याक वयो च्वंगु नपां नकति निहे जक ख्वप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु कलेज अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन ग्वस ग्वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे कर्मचारीपिसं संस्थागत भिं ज्याख्य लाहातयो ज्या सानय् मः धायो दिल ।

ज्या इवःया सभाया नायो नेपाल नगरपालिका कर्मचारी एशोसियसन ख्वप नगरपालिकाया नायोभाजु गौतम प्रसाद लासिव जुँ ख्वप नगरपालिका मेगू नगरपालिका स्वयो पागु खाँ ब्याकसे नगरपालिकाया कर्मचारी पुं कर्तव्यनिष्ठ व इमानदार जुयो संस्थाता भिंकय् गु ज्या ख्य हज्याय्मः धायोदिल ।

ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राम गोबिन्द श्रेष्ठ, एशोसियसनया छ्याज्जे राजेश दिस्ति, ल्यू छ्याज्जे विकास प्रजापति व दुजः गणेशलाल फौजु पिसं मोहनी नखा स्वन्ति नखाया भिन्तुना देषःगु खः ।

देशं दृनयया व देशं पिनयया स्थानीय तह्या जनपुतिनिधिपिन्ता
लसकुस ज्या इवः (२०८० असोज १२ गते)

“नगर प्रमुख प्रजापति जु नपालायगु ज्या इवः सं वागमती प्रदेशया
अधिकृत स्तरया प्रतिनिधिपुं (२०८० असोज १२ गते)

थी थी देया प्रतिनिधिपिन्ता ख्वप नगरपालिकाय् लसकुस
(२०८० असोज ३६ गते)

टोखा नगरपालिकाया अधिकृतपुं ख्वप नगरपालिकाय्
(२०८० असोज १६ गते)

